

ABONAMENTUL
 Pe un an . 28 Cor.
 Pe un jum. . 14 "
 Pe o lună . 2-40 "
 Numi de Duminecă
 pe un an . 5 Cor.
 Pentru România și
 America . . 10 Cor.
 Numi de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
 și ADMINISTRATIJA
 Dealul Ferarilor nr. 23.
 INSERTIUNILE
 se primesc la administrati-
 jon.
 Multumite publice și Loc de
 achiz. costă fiecare zi 20 fr.
 Manuscrisurile nu se inu-
 polază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 507.

Anul XIV.

NUMĂR POPORAL

Nr. 42

La luptă — în comitate.

Sântem iarăș în preajma unor clipe ho-
 tărtoare pentru soarta neamului nostru.
 Pe alocurea s'a și început, iar în cele mai
 multe părți se va da zilele acestea lupta
 pentru dreptul de-a supraveghia și hotărî
 asupra felului de aplicare a legilor în co-
 mitate.

La părere tabăra noastră e încă tot sfă-
 șiată de năpraznicele nelegiuiri dela alege-
 rile parlamentare și din frânturile oastei
 noastre risipite de volnicia guvernului se
 încheagă cu multă anevoință tăria rânduri-
 lor. O descurajare generală înădușe simțul
 nostru de datorie și în conștiințele dripte
 de teroarea fără seamăn ce-am îndurat la
 alegeri, încolșesc îndoiala și lașitatea.

Se pare că ni-s'a tulburat claritatea con-
 științei și că am pierdut din vedere ținta
 supremă a războiului nostru secular, ținta
 spre care trebuie să năzuim cu o încordare
 desnădăjduită și neconținută a puterilor, re-
 culegându ne mai întremați și mai cutropi-
 tori în avântul nostru din înfrângerile vre-
 melnice ce orânduie sânt oricărui popor,
 în lupta pentru neatârnaarea lui națională.

Intremați și plini de o neșovăitoare nă-
 dejde în izbânda luptelor noastre trebuie
 să ne reculegem astăzi după înfrângerea
 dureroasă ce am suferit. Să ne dăm seama
 că aceasta înfrângere se datorește înainte
 de toate împrejurării că n'am avut nici o

putere de-a trage la răspundere și de-a pe-
 depsi pe slujbașii comitatului și că aceștia
 numai văzând slăbiciunea noastră s'au încu-
 metat la fapte de-o nelegiuire atât de fără
 pereche ca cele dela alegerile trecute. Acești
 slujbași păcătoși s'au știut pune la adăpost de
 mânia noastră și n'a fost tică oșie atât de
 mare încât să nu fi îndrăznit a o în-
 cerca.

Să ne dăm samă că dela stăpânirea co-
 mitatului ni s'au tras în trecut toate relele
 și că tot de-acolo ne devin toate nedreptă-
 țile și astăzi. La conducerea comitatului
 sânt cuibărite năpărcile ce ne otrăvesc tra-
 iul, acolo e corpul tuturor ce ne amărăsc
 viața și nu vom putea face un sfârșit pri-
 gonirilor decât strivind acest cuibar veninos,
 care ocrotește o ură atât de neîmpăcată
 împotriva noastră.

Zădarnice vor fi toate luptele noastre
 din viitor, dacă nu ne vom pătrunde odată
 de marea însemnătate a organizării noastre
 din comitate. Puterea numărului e a noas-
 tră în partea covârșitoare a ținuturilor ro-
 mânești și va rămânea o nedelegată taină
 pentru urmași neputință nevoiașului rînd de
 oameni din zilele noastre, căci nu vor pu-
 tea să înțeleagă cum a putut să îndure
 atât amar de vreme un popor întreg sama-
 volnicia unui mănunchiu de slujbași, plătiți
 și susținuți din sudoarea lui, când putea
 foarte ușor să-i pedepsească și să-i învețe
 cinstirea legilor, căci avea doar dreptul de-

a-i înfrina și supraveghia prin reprezentanți
 aleși după placul lui.

Și iată că azi stăm iarăș în fața alege-
 rilor pentru congregație. Peste câteva zile
 vom avea un nou prilej de-a încerca o
 curmare a relelor de cari suferim. Ne tre-
 buie numai o lițărire a conștiinței noastre
 de neam, ne trebuie numai un strop de
 mândrie omenească și izbânda candidaților
 noștri e asigurată. Și vom trimite în sfatul
 comitatului numai pe cei ce sânt pătrunși
 de durerile noastre, numai pe cei-ce vor
 putea să dea o nouă și dreaptă îndrumare
 trebilor din comitat.

Un strop de mândrie ne trebuie și vom
 izbuti ca în sfaturile comitatelor românești
 puterea de-a supraveghia aplicarea legilor,
 precum și puterea de-a vindeca nevoile noas-
 tre fără număr, pedepsind pe pricinuitoarii
 lor, — va fi a noastră. O schinteie de în-
 țelegere ne trebuie și vom putea asigura
 și izbânda luptelor pentru libertatea noastră
 națională. Căci având dreptul de-a supra-
 veghia și înlătura pe slujbașii volnici ai co-
 mitatului, guvernele nu vor mai avea în a-
 cești slujbași unelte păcătoase la alegerile
 parlamentare și vom pune un capăt teroarei
 și corupției administrative.

Să cucerim întâi comitatele, căci numai
 așa ne vom putea cuceri pe urmă partea
 de înrăurire ce ni se cuvine în conducerea
 trebilor țării. Să înțelegem în sfârșit că reu-
 șita luptelor noastre mari atârna dela tăria
 noastră în comitate și că până când nu vom

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Frașmente.

De I. Agărbiceanu.

Pe munși se coborșeră neguri grele, sure, plu-
 teau încet, învăluindu se. În restimpuri, vântul
 ce adia plin de răcoare, aducea până pe ulițele
 satului firicele nevăzute, umede, din fumegarea
 de pe munte. Căraînd, treceau din când în când
 prin văzduh, ciiorile. Veniam de prin sat cu
 înima strânsă: apropierea iernii totdeauna ne
 înghiață. Se adună parca și în sufletul omului
 ceva greu și rece, și de acolo radiază în toată
 ființa fiorii întunerecului ș'a durerii.

Rari sânt oamenii cari să se gândească la
 moarte. Dar, cred, cu cele dintâi vânturi de
 toamnă simțim cu foșii moartea, ascunsă undeva
 adânc în ființa noastră.

Veniam adâncit în gânduri, deși nu știam la
 ce mă gândeam. Când să intru la curte aud
 de-odată în urmă-mi.

— Domnule...

— Mă întorc.

O femeie înaltă, uscată, cu ochii plini de o lu-
 cire cludată, se opri înalte-mi, respirând adânc.
 Mă privi drept în față:

»Dumneata faci slujbe? Imi zise, neluându și
 privirea dela mine.

— Ce să fac?

— Slujbe? zise ea clipind din ochi.

— Ce fel de slujbe? o întreb.

Femeia zmănel mirată din cap.

— D'apoi slujbe ca popii, — și clipi iar din
 ochii ei cludați. »U te pânnte de ce e vorba...
 Tuși sec, de formă numai, și voi să și începă
 povestea.

— Vino în casă.

Tristeța din suflet mi se mări, par'ă. Prin gea-
 murile mici lumina cenușie a dup'amezii lăceia,
 se cernea puțină, săracă.

Femeia, c'o traistă frumos vărgată în mână,
 mă privea cu privirile ei bolnave.

— Așa dar faci slujbe? zise ea, trecându și
 traista în mâna cealaltă.

— Vezi bine că fac.

Femeia respiră adânc, ușurată ca de-o povară
 mare.

— Imi spunzau niște mueri că nu faci, zise
 bucuroasă, c'un suris dulceag pe feța ei slabă
 și palidă.

— »De ce să nu fac, nu-s și eu popă?

Mă uitam la ea. N'o cunoșteam. Nu era din
 satul nostru.

— »D'a ai popă acasă, n'ai fost la dum-
 nealui?

Femeia ofta.

— Ba am fost. Ei, cum n'aș fi fost!

— Și i ai dat să și facă slujbă?

— Vezi bine că i am dat. Dar, adause cu o
 umbră în privire, nu s'arată!

— Ce să se arete?

— Puterea slujbei. Fratele bărbatu-meu tot nu
 vine să mi spună, de unde a luat, suta de zloți?
 Și, îndată, începu să-mi spună povestea.

Am vândut, începu, la târgul sfintei Mării o
 vacă. Da laptele cu cheria. Ptil, vacă de-aceia
 n'am mai avea în curte. Da trebuia s'o vindem.
 Și, D ta, darea, năcazurile. O vindem, și punem
 banii într'o cutiușă pe fundul lăzii, între halne.
 Încă nu ne era grabă de el. Eram, și eu și băr-
 batul, liniștiți acum: când ne va trebui, avam de
 unde să luăm. Peste zi faculam casa, puneam
 cheia într'un loc anumit, și mergeam cu bărbatul
 la lucru,

Înainte de asta c'o săptămână, ieri a trecut
 săptămâna, — continuă ea c'o mare neliniște în
 ochi și pe față, — caut eu pînre halne după
 ceva, după o cărpă. N'o aflu, dar aflu cutiușă. Și
 n'am ce lucra, mă pun de o deschid. Cutiușă
 goală? zise ea privind-mă cu groază.

— Bărbate, ai pus tu banii undeva? Il întreb
 pe bărbat. Cari bani? D'apoi banii de pe vacă,
 zic, nu-s aici. »Ba pe dracu? zise el, și veni
 schimbat la față, să vadă. Fără să mai zicem noi
 o vorbă, căutam în ladă, scoatem toate halnele,
 le scuturăm. Banii noștri nicăiri. Bărbatul se izbi
 pe-un scaun: »Ei, asta ne-a mai trebuit.« Și în-
 cepu să injure totăi banii, apoi pe mine, apoi pe
 noi pe amândoi. E dedat așa când se mânia, așa-i
 lasă vorbele din gură, de gândești că isvorăsc.
 Dar altfel nu-i cuminte bărbatu-meu, nici om cu-
 rajos nu i.

— Spiridon a frebuit să fure banii, zic eu.

— Care Spiridon, tu muere?

— Frate-tău. Nime nu știe unde ne punem
 cheia, numai el. Cât ce auzi de frate-său, băr-
 batul meu tăcu. I grozav de frică de frate-său.
 L-a bătut de câtevaori. Amarnic om Spiridon.

ajunge o putere hotărâtoare în comitate, nu vom putea cuceri vre-o însemnătate nici în sfatul țării, precum nu vom putea cântări nimic nici în cumpăna celor ce hotărăsc soarta împărăției.

Lupta noastră trebuie reorganizată din temelii și prilejul potrivit iată că ni-se îmbie azi înc'odată. Fruntași cercurilor românești sânt iarăși în fața unui moment de grea răspundere pentru soarta neamului nostru. Ei trebuie să ne dea azi măsura deplină a vredniciei lor, asigurând izbânda candidaților noștri pe linia întreagă.

Și nu le trebuie decât o licărire a conștiinței de datorie și un strop de — mândrie națională.

Bulgaria contra României. Presa și opinia publică din România s'a alarmat în timpul din urmă din cauza zvonurilor despre înarmarea Bulgariei în contra României. Agenția bulgară dă următoarea desmintire a zvonurilor răspândite:

«Se desminte știrea, după care guvernul ar avea intențiunea să ceară Sbraniei un credit extraordinar de 50 de milioane pentru întărirea graniței bulgare dinspre România. De-asemena e nelatemeiat zvonul că guvernul ar proiecta mănere de larnă la granița Dobrogei. Budgetul ministerului de războiu nu va întrece pe cel din anul trecut decât cu vre-o trei milioane».

Pentru votul universal. Eri seara s'a constituit în Budapesta un nou club politic sub numirea «Reform-Klub», care a luat în programul său lupta cea mai înverșunată pentru introducerea votului universal în Ungaria.

Președinte al clubului a fost ales baronul Bánffy Dezső. Din comitet fac parte mai mulți deputați aderenți al reformei electorale și patru conducători de frunte ai partidului social-democrat.

O nouă lobăgie. Iarăș e vorba de Bihor și anume despre solgăbirăul dela Vașcău, Tempelán Dezső (odinioară Desideriu Tempelean),

— El n'a putut să-i fure. Nu știa c'avam banii.

— Ba știa, îi zic eu. Eu pot jura pe cruce că banii-s la el. Aici bărbatul să mănăie din nou și încep să mă injure. »Tu i ai luat, ticăloaso, te cunosc eu! Și gândul acesta, părinte, i-s'a înrădăcinat în cap, și nu-i de-atuncia clipă să nu mi-l spună. Acum, de-aceea, m'am gândit eu: Dumnezeu va arăta cine-a furat banii, eu sau frate-său. Și, ca să se vădească adevărul, m'am gândit să mă apuc de slujbe. Un popă mi-a cerut psaltirea de trei ori, dar până acum adevărul nu s'a arătat. Tăcu și privi iscoditor la mine, mă privi cu nerăbdare.

Ca și când ar fi să sape un om după o comoră, în puterea nopții, și dând cu sapa de ceva tare, ce sună metalic, privește cu ochii aprinși ca în fața unei puteri peste fire.

— Dumniata a-i putea face să s'arete.

— Vrei să i citesc o slujbă ca să arete nesmintit adevărul?

— Da, așa vreau. Am să-ți plătesc oricât.

— Ei bine, zic eu, de bunăseama că cumnatul dtale și-a furat banii?

— Pe asta una pot jura.

— Atunci, în trei zile, cumnatul dtale va muri, dacă nu va voi să-ți dea suta.

Femeia făcu un pas înapoi, îngrozită. Lucirea ciudată îi peri din ochi, și mă privi încremenită, cu ochii morți. Un cutremur adânc începu să-i stăpânească ființa.

— »Nu, părinte, asta n'o vreau. Dumnezeu să ne ferească« gemu ea cu greu, și-și svârli repede

care la alegerile din lunie făcuse tot ce i a stat în putință ca nici un candidat naționalist să nu fie ales. A amenințat alegătorii în fel și chip, pentru toată nimica și a reușit să înfrice alegătorii în măsură atât de mare, încât la alegere candidații români au rămas în minoritate.

După alegere, țineți-vă alegători cari ați votat cu naționalistii. Pedepsele curgeau cu droaia. Sute de inși au fost pedepsiți cu amenzi mai mari sau mai mici și cum poporul e sărac și nu poate plăti, în loc de pedeapsă în bani ar trebui să stea închis.

Și iată ce scrie acum »Tempelán főszolgabíró ur« vicișpanului comitatului Bihorului:

»In cercul meu în fiecare an vre-o 3000 de oameni se pedepsesc pentru contravenție (kihágás), dar dintre aceștia abia 10 la sută pot să plătească amenzile. Ceilalți ar trebui să stea închisi, dar unde să pui atita om și cine să ducă cheltuielile cu întreținerea lor în închisoare? Urmarea e că rămân nepedepsiți. Acum iar ar trebui să închid cam vre-o 400 oameni. În schimb însă i-am pus să facă drumurile în nădejdea că domnul vicișpan va binevoi a aproba această măsură a mea».

Pe lângă multe mizerii ce bântuie nenorocitul Bihor a năpădit acum asupra lui și o nouă lobăgie... Solgăbirăul n'are decât să pedepsească pe bleșii oamenii pentru ori-ce nimica și a doua zi vin jandarmii și-l mână la lucru ca pe niște vite.

Până își vor scutura jugul...

Situația în Croația se încurcă tot mai rău. Banul n'a reușit să obțină la alegeri majoritatea, deși s'a folosit de toate armele corupției și volniciei. A năjăduit însă că după alegeri va reuși să se înțeleagă cu deputații aleși, câștigându-i pentru sine.

Tratatulele însă au rămas zadarnice. Deputații opoziționali refuză orice conlucrare cu el, așa încât la 22 Noembrie, pe care zi — cum se a firmă — va fi convocată dieta din Agram, Banul va fi nevoit să amâne ședințele ei, ca în Ianuarie s'o disolve din nou.

Dacă nu va preferi să plece el.

o cruce largă. Fața i-se întunecă apoi, și-mi păru de-odată că-și închise sufletul înaintea mea, ca și când s'ar fi temut grozav să nu i pătrund tainele, ca și când nu s'ar mai fi simțit în siguranță înaintea mea.

— Ei bine, zic eu, ce fel de slujbă vrei dar? Mă privi uimită, cu sfială:

— Poate ar fi mai bine să nu mai faci.

Da, da să nu mai faci. Eu credeam să se arete cumva așa mai puțin, dreptatea. Să se bolnăvească el de pildă, ori careva din casa lui, ori vr'un dobitoc de-a lui, ca să am pace cu bărbatul. Dar dta vorbești de moarte. Cu moartea nu-i bine să ne jucăm, părinte. Dacă dta poți face slujbă numai pe moarte, atunci mai bine să nu mai faci.

»Cum vrei Dta, zic, eu nu mă amestec bucuros în sufletul Dtale. Ce știi eu ce gânduri ai, ce știi eu ce-i ascuns în sufletul Dtale? Cu moartea de bună seamă nu-i bine să ne jucăm, dar nici cu lucrurile celea sfinte. Mi-se pare că Dta nu știi ce preț și ce putere au lucrurile sfinte».

Mă simțeam îndispus, rușinat osre cum, văzând că se apropie omul de popă ca de un păcălitor, ca de unul ce ar avea putere peste fire. Și i vorbisem ca s'o înfrunt pentru credința ei.

Dar femeia nu mă pricepu. Văzui că i crește umbra de întunec pe față, i văzui privirea plină de groază care nu se mai deslăsea de mine.

»Sufletul omului nime nu-l cunoaște, zic eu. Pentru Dta poate ar fi fost plăcere să-l vezi pe cumnat bolnav. Poate iar să nu fi fost plăcere,

Delegațiunile.

Contele Tisza contra votului universal și pentru urcarea contingentului. — Khuen despre guvernul coaliției.

În Viena ședințele delegațiilor continuă și se apropie de sfârșit. Și aproape fiecare ședință aduce și câte o destăinuire mai mult sau mai puțin senzațională.

În ședința de ieri a delegațiilor ungari contele Tisza a făcut din nou o declarație care ni-l dovedește un dușman neîmpăcat al votului universal, iar ministrul președinte Khuen-Héderváry a risipit aureola de guvern național martir al coaliției, destăinuind că guvernul coaliției a trebuit să și dea demisia fiindcă membrii cabinetului nu se puteau înțelege între ei, — și nu fiindcă ar fi voit să aducă »izbânzi naționale«.

Despre ședință se raportează:

Delegațiunea ungară.

Comisia însărcinată cu studiarea și desbaterea chestiilor comune a ținut ieri o ședință plenară, sub președenția lui Láng. La ședință au luat parte și ministrul comun de războiu Schönaich, ministrul comun de finanțe Burian, ministrul președinte ungar contele Khuen-Héderváry și ministrul honvezimii Hazay.

Intrindu-se în discuția generală a raportului prezintat de sub-comisia afacerilor de război, ia cuvântul

Issekutz Gyözö, care luând apărarea partidului guvernamental, ataca guvernul coaliției, spunând că acest guvern n'a avut în ce privește chestiile militare un program comun, sau dacă a și avut, acest program n'a fost armata unguerească independentă. Guvernul coaliționist n'a fost sincer, actualul guvern da. Cere restabilirea parității. Ungaria are nevoie de o Austrie puternică, iar Austria nu poate fi puternică, numai dacă va avea la spatele ei o Ungarie națională puternică.

Holló Lajos nu primește raportul. Se plânge că ședințele delegațiilor prea se întind și se amână redeschiderea parlamentului. La numirea ofițerilor nu se ține seamă de calificare; la înaintările în rang joacă prea mare rol protecționismul.

Rakovszky István primește raportul, deși are nedumeriri în ce privește programul militar al guvernului. Cere ca în tot cazul la reforma co-

să te doară asta. Poate ai fi vrut numai să îți liniștești traiul din casă. De unde să știu eu ce ce suflet te apropie Dta de mine? Poate cumnatul Dtale să nu aibă nici o vină, și altul să fi furat banii. Iar Dumnezeu toate le știe. O privi cu tristeță, cu durere, și fără să mi dau seama, cu oarecare dispreț.

Femeia privea mereu la mine, cu fața învinețită. »La Dta nu trebula să viu eu, îmi zise, strângându-și trăsia sub brațul stâng. Dta toate le știi, Dta citești în suflete«. Vedeam c'o apasă ceva greu, înădușfor.

— Nu văd nimic, femeie. Omul nu-i Dumnezeu. Dar trebuie să ști, că nu trebuie să dorești nimănui rău. Răul acela se poate întoarce asupra ta.

— Nu, să nu se întoarcă, gemu femeia, și mă privi deodată hotărâtă: »Eu am furat banii!« Se uita acum în pământ fără nici o putere. »Gând am zice, într'un târziu, să-l pun deoparte, să-l grijesc. Și credeam că prin vr'un semn oarecare i volu arăta bărbatului că frate-său i a furat, și se va liniși. Acum ce să fac? mă întrebă în urmă cu privirea deschisă, liniștită.

— »Să pui banii la loc« i zic, ulmit de schimbarea asta neașteptată.

— »Să-l pun, dar nu-i mai am toți. Sese zloști nu-i mai am. I am dat la un popă. Și, luându-și rămas bun, se strecură cu grijă din curte în negura ce începu să se împrăștie și peste sat.

dului penal militar să se decreteze limba ungurească drept limbă a desbaterilor.

Kossuth F. cere naționalizarea armatei, spunând că statistica dovedește că atunci când în armata austro-ungară exista și limba de comandă ungurească armata aceasta a câștigat mult mai multe bătălii decât armata cu limba de comandă exclusiv nemțească. Nu primește raportul.

În ședința de după amiază, după principele Windischgrätz și contele Batthyányi, cari au vorbit scurt de tot, a luat cuvântul contele Tisza.

Tisza despre armată.

Contele Tisza începe cu declarația că Hollo n'are dreptate să se plângă împotriva lucrului ședințelor delegaționale. *Dimpotrivă, să se vorbească cât mai mult despre budgetul comun și cât mai puțin despre votul universal și alte chestiuni constituționale* (aplauze).

Cel mai mare interes al Ungurilor e ca monarhia noastră să rămână mare putere. Deși noi sântem relativ slabi, trebuie să facem tot ce ne este cu putință ca să înărlim monarhia. Grație triplei alianțe nu trebuie să aducem jefite atât de mulți, cum ar trebui să aducem. Două lucruri trebuie să facem, să reorganizăm și sporim artileria și să dăm o instrucție mai bună infanteriei. Introducerea serviciului de doi ani va promova aceste tendințe.

Partidele cari declară că fără concesi militare nu votează urcarea contingentului de recruți nu fac bine. Pentru că sau este nevoie de urcarea contingentului și atunci urcarea trebuie votată, sau nu e nevoie de ea, și atunci nu trebuie votată cu nici un preț.

Contele Tisza termină cu declarația că dorește, cere și pretinde urcarea contingentului de recruți ca națiunea lui să fie mare și puternică.

Khuen despre coaliție.

Contele *Khuen-Héderváry* răspunde pe scurt și declară că în momentul în care se va convinge că nu și poate realiza programul își va da demisia.

Ține însă să restabilească un adevăr.

Nu este adevărat că guvernul coaliției ar fi căzut, nefiind în stare să și realizeze programul militar, ci a căzut fiindcă în sânul cabinetului a domnit cea mai oarbă neînțelegere.

Contele *Apponyi* respinge afirmațiile aceste ca neîntemeiate.

Khuen-Héderváry: Ajunge se invoc un singur caz. Guvernul coaliției a căzut fiindcă membrii cabinetului n'au putut să ajungă la înțelegere asupra chestiei dacă trebuie să prezinte Camerei deputaților un proiect de indemnitate sau proiectul de buget.

Discuția s'a amânat apoi pe azi.

Delegațiile austriace.

Delegațiile austriace au desbătut budgetul ministerial de externe. La ședință a luat parte și ministrul de externe contele *Ahrenthal*, care a rostit un discurs mai lung, repetând declarațiile făcute în expozeul său cu prilejul deschiderii delegațiilor.

Volnicii la alegerile congregaționale.

Din Șomcuta-mare ni se comunică unul dintre nenumăratele cazuri de volnicie administrativă ce să săvârșesc la noi cu prilejul alegerilor. Acum, în prezajma alegerilor congregaționale, publicăm cele ce ni-se scriu, pentru a fi îndemn frunțșilor noștri să vegheze asupra curățeniei alegerilor și să denunțe orice caz de abuz și volnicie.

Iată ce ni-se scrie din comitatul Sătmarului:

Invitat de membrii partidului național să iau și eu parte la una dintre alegerile congregaționale m'am dus la Prislop unde Românii aveau candidați pe Dr. Vasile Lucaciu și Dr. Aurel Nyilvan, iar administrația își candidase pe jupânii Dr. Goldstein Armin și Goldstein Iósef.

Președintele alegerii era notarul din Șomcuta, Barna Benő și supleantul lui, notarul din Cloit, Dr. Erdősi Aurel, din nenorocire fecior de popă românesc. Aceștia fuseseră puși în fruntea alegătorilor din Prislop și a comunelor Buteasa, Hovrila, Gaura și Văraii, așturate la ea.

Pentru a zădărnici însă învingerea Românilor alegătorii din comunele acestea nu fuseseră știuți din bună vreme, despre ziua alegerilor, căci în presara din 2 Noembrie m'am dus în comuna Hovrila și vorbind cu oamenii am aflat că foarte puțin au știu despre alegerea ce va avea loc ziua următoare în Prislop. Spunându-le despre ce-i vorba, toți mi-au făgăduit într'un glas că vor veni la alegeri și de fapt ziua următoare au și plecat des de dimineață din comună vr'o treizeci și trei de alegători. Ajungând în Prislop, am aflat pe toți sătenii în curtea primăriei unde se ținea alegerea. În fruntea lor era preotul localnic și Onuț Bărbie, un țaran luminat care a avut multe de tras din partea domnilor, numai pentru că e Român de Ispravă.

— Alegătorii din Buteasa, aduși de crâșnicul Grigore Birle s'au purtat foarte brav, doar cei din Văraii și Gaura au fost ruși în două, pe când toți ceilalți erau la locul lor. Începându-se votarea al noștrii în grupuri de câte zece plecau mândri la urnă și când jidanii ce-i împrejmuiau le imbiau bilete de-ale lor, li priviau din deal la vale și răspundeau răstiți:

— Ce fidulă? Avem și noi!

Era cătră amiază, jidanii nu mai aveau nici un vot și noi le apucasem demult înainte, pe lângă asta mai aveam încă un gros de cincizeci de voturi. Pentru a asigura isbânda Grigore Birle a dat o raită până în sat la Buteasă și s'a întors cu peste douăzeci de alegători de ai noștri.

Jidanii erau la aman când iacă pică și notarul Erdősi, spulcui și lustruit, cu funori patriotice, căci de, e mâna dreapta a perciunașilor cu cari ne-a miluit Dumnezeu. Intrând Erdősi, notarul Barna părăsește sala și alegerea e prezidată de cel dintâi. Acesta a fost semnalul că slujbașii pot să se pună pe muncă.

Eu stam pe prispa cășii când vine un tovarăș și mă smăcește de mâncă: »La uite mă fărtate, biletele noastre în mână la jidanul cel roșu«. Mă uit pe fereastră și văd pe jupânul Kepecs, contabilul dela banca jidovescă din Șomcuta, ținând în mână un pachet de bilete de ale noastre. În aceeași clipă aud pe notarul Erdősi strigând la

jandarmi să gonească oamenii dela fereastră. Notarul i-a răspuns pe ungurește Dr. Gheorghe Costa zicând: »De-acum ne poți goni, căci am văzut de-ajuns«.

În casă mai erau încă trei oameni pe cari numai mai târziu i-a văzut notarul și i-a pus pe goană. Acești trei oameni povestesc întâmplarea cu biletele că: jidanul cel roșu a scos din hârdău biletele noastre, numărând pe ungurește o sută, și noi încă înțelegeam atâta lucru, dar când să vedem ce-o mai face ne au scos afară și nu mai știm ce s'a întâmplat.

Bărbații noștri de încredere au văzut toată întâmplarea și când au văzut jidanul că scoate biletele din hârdău i au spus să le lase la locul lor, căci ei nu vreau să le vadă, dar notarul Erdősi a răcnit la ei: »Dacă nu vă place ape-lași! Atunci jidanul le-a vîrit frumuseț în buzunar și în locul lor a pus bilete de ale lor.

Auzind poporul cele întâmplate s'a scârbit și era gata să se facă vrajbă de nu era dl Dr. Nyilvan cu ciitorul bisericii la îndemână ca să i mulcomească. Și așa s'a sfârșit alegerea din comuna Prislop, învingând jidanii cu mișelia și furtul voturilor românești, căci de cumpărat nu le au putut cumpăra.

Alegerea a fost apelată, iar contra volnicului notar Erdősi și-a jidanului Kepecs care furase voturile românești s'a făcut arătare criminală.

Festivalul Ligei Culturale.

— Dela corespondentul nostru. —

București, 26 Oct. v.

Seria serbărilor culturale organizate de Ligă s'a început astă-seară sub cele mai frumoase auspicii. Grație spiritului nou, de care este pătrunsă această instituție, ce a început să cucerească tot mai mult sufletele doritoare de lumină, doritoare de a păstra neatinsă sfîntenia unității noastre sufletești. Publicul se interesează de mersul acestei instituții, activitatea ei este urmărită cu dragoste, însuflețirea pentru ea crește. Căci astăzi la Ligă este viață, este entuziasm și dragoste de muncă. Este mult dor și multă bunăvoință pentru răspândirea luminei în cercuri cât mai largi, pentru dezvoltarea conștiinței naționale dela cei mici și umiliți până la aceia, pe cari soarta i-a ferit de greutățile luptei pentru existență. Și, când le vede toate acestea, publicul nu poate rămânea nepăsător.

Deși teatrele sânt deschise, deși atâtea spectacole ademenea publicul în zilele acestea de toamnă târzie, de toamnă liniștită și plină de duiosie, la primul festival dat de Liga culturală sala ateneului părea prea mică pentru numărul acelor, cari au venit, însuflețiți de dragostea culturii naționale să asculte cuvântul de îndrumare al celor aleși. Intelectuali și burghezi, studenți și elevi de liceu toți s'au grăbit ca prin prezența lor să dea acestei inaugurări fastul cuvenit.

Serbarea s'a început la orele 9 seara cu cântecul »Steagul nostru« de Ciprian Porumbescu, executat de corul societății *Hora* de sub conducerea diui Jaures Movilă, ale cărui progrese realizate întru răspândirea muzicii naționale, sânt tot mai mult apreciate de toate cercurile.

Ozillér Imre

mare prăvălie în Oradea-mare-Nagyvárad.

Recomandă on. preoți, învățători și publicului inteligent următoarele mărfuri din prăvălia sa: materii de modă femelască, mărfuri de modă bărbătească, pânze, albituri, trusouri pentru mirese, covoare, perdele, plapone, învâltori pentru paturi și măsaie, ciorapi, mănuși, îmbrăcăminte de desubt sistem Jäger, specialități de lucruri de mână, ațe pentru brodat și împletit, mărfuri de piele și oțel, mărunțișuri. — Pachetele postale peste 20 cor. se expediază francate.

Asortiment bogat!

Prețuri iettine fixe!

A urmat apoi »Săltișă, Săltișă«, melodie bărbătească aranjată pentru cor de regretatul nostru compozitor P. Clorogaru:

Săltișă, Săltișă,
Tânără fetișă,
De mi ai fi dragușă,
N'al umbra desculșă,
Săltișă, Săltișă,
Albă porumbișă...

Duloasa melodie din Banatul nostru oropsit și încercat a stărnit un adevărat entuziasm în inimile auditorilor.

Cu același dragoste au fost ascultate și aplaudate cântecele »Luna 'n nor«, »Brăuțuțule«, »Frunzuliță măracine« și »Bătuta« toate aranjate pentru cor de dl Movilă. Publicul a aplaudat cu în-suflete aceste frumoase cântece naționale, dintre cari unele au trebuit repetate de mai multe ori de cor.

A urmat dl G. Bogdan cu conferința sa »Reflexii asupra situației actuale în politica națională«.

Dl Bogdan arată că ar fi bine, ca asupra acestei chestiuni să vorbească un fruntaș venit anume din Ardeal. Ceea-ce spune d-sa sînt constatările unui om care vede lupta de departe, dar nu ale unuia din luptă.

»Cuvîntul care predomină azi atît aici, cît și dincolo e »împăcare«. Cuvîntul nu e tocmai nou. În Austria el preocupă toată opinia publică. Se împacă Cehii cu Nemții. Tot acolo — spre a-i împăca — se promite Italianilor universitate. Sînt Nemții, foarte buni Austrieci, cari nu protestează și i.u se tem de această universitate. În Galiția și în Bucovina sînt priiviți cu simpatie Rutenii. Astfel e natural, ca dela Viena să pornească și îndrumeze spre împăcare romîno ungară. Faptul nu trebuie să ne mire cîtuși de puțin. Așa e curentul. Dar parcă nu se va face cu una cu două. Căci e vorba de două popoare cari pînă acum au trăit în dușmănie.

Bărnui a spus, că dela Unguri nimic bine nu putem aștepta. După dl Bogdan, Bărnui a cam exagerat, căci, în Ungaria noi am avut de înregistrat și două opuri utile a reformățiunii, care ne-a dat limba literară și epoca dela 48, care ne-a dat tot ce ne putea da. Fără de Unguri direct, ci dela aceia cari ni l'au făcut ca să-i pedepsească. Fără de Unguri firește, acestea n'ar fi putut avea loc. Într'un viitor s'ar putea ca în același fel să putem profita.

Noi Romîni ne aflăm azi în luptă cu Ungurii. Convingerea mea e că la baza fiecărui stat avem o cucerire și cuceriri. Dar ori unde există aceste stări de lucruri, există și lupta de apărare a celor cuceriri. Lupta Romînilor desmoșteniți de drepturi s'a dus și se duce pe toate terenele. Căci nu poate un om conștient să primească o situație creată de cuceritor.

Romîni nu sînt dușmani ai statului ungar, ci ai asupritorilor. Aceasta e problema acolo.

Lucrul începe să se diferențieze privit în amănunt. Sînt două categorii de Romîni în Ardeal. Autonomiștii cari cer ca prin forțele poporului — date fiind anumite libertăți — națiunea romînă să se înalțe.

Sînt apoi moderații timizi, cari se mulțimesc cu darul străinilor. Autonomiștii au fost spiritele mari ca Bărnui, Barișiu și alții.

Conferențiarul se întrebă ce ar putea da aceste două partide, deși de fapt partidul moderat nu există?

Dar dacă totuși un partid moderat ar vrea să se întemeieze, ce-ar putea să ofere?

În tot cazul ar trebui să ofere condițiuni în cari să se răsuflă liber. Dacă un partid moderat ar cucerii o universitate romînească, dacă ar veni cu un mare program cultural, ar putea poate reduce și pe cei mai intransigenți romîni.

Dar unde se vād idealuri de acestea la moderați? Nicăiri!

Dacă Italianii și Rutenii din Galiția le au, de ce nu le-ar avea Romîni în Ardeal?

Cîtă vreme nu se oferă astfel de perspective Romînilor nu le rămîne de făcut decît să stăruie pe lîngă programul de pînă acum.

Oratorul constată schimbarea ce s'a făcut în metode de luptă prin pasivitate. Pasivitatea însă nu era ceva spontan, ci era o imitație. Pasivitatea noastră n'a dat nici un rezultat. Șaguna n'a aprobat-o. Și abia acum vedem cît de limpede judeca acest mare bărbat. Căci la Mercuria Romîni s'au legat, ca să lupte legați.

Pasivitatea, făcînd să scadă numărul Romînilor din parlament, Ungurii au putut face ce vrea. Un rău și mai mare a fost că în acest timp organizația Romînilor a slăbit.

Cînd au revenit la activitate, cu lipsa lor de organizare, Romîni n'au putut cuceri atîtea mandate cîte li s'ar fi cuvenit.

Se vorbește acum de împăcare. Va reuși aceasta? O împăcare nu se poate face ușor. Situația noastră e simplă. Noi putem aștepta. Ungurii sînt într'o situație mai grea.

Este o anomalie în felul cum a încercat guvernul maghiar să facă împăcarea, adresîndu-se înții unor oameni, cari nu reprezentau constituțional poporul romîn. Pentru-ca să se producă ceva serios, trebuie ca tratativele să se facă cu reprezentanții recunoscuți ai poporului romînesc.

Împăcarea va întîrzie pînă nu vor intra în parlamentul din Pesta atîți deputați, încît ei să reprezinte poporul romînesc întreg.

Cu aceștia să poate apoi face legături durabile. Altfel încercările vor fi fragile și neliniștea va continua.

Doamna Elena Locusteanu a cîntat cu măiestrie câteva frumoase cântece ardelenene, iar domnișoara Tira Barbu a declamat versuri din Coșbuc.

Festivalul s'a încheiat cu »Deșteaptă-te române« — cîntat de corul seminarului central.

Correspondentul.

Correspondență din Țara Bârsei.

Brașov, 8 Noiembrie 1910.

Interesul mereu crescînd pe care apriciatul nostru prim organ de publicitate »Tribuna«, pe temelul diverselor servicii ce zilnic aduce neamului, a sericității subiectelor de interes general ce cu atîta competență tratează la loc de frunte în coloanele sale, dar mai cu seamă din cauza admirabilei și de tot lădabilei sale intransigențe politice pe terenul național; îl stărnește din ce în ce tot mai mult și tot mai accentuat și în pătura noastră conducătoare din aceste unghuri părăginite ale Ardealului nostru uitat, pătură, rămasă pînă acuma poate singura în inactivitate și nepăsare față cu marile și tot mai arzătoare noastre interese naționale. Deși, judecînd după starea cultural economică mai înfloritoare — poate cea mai chemată ce sta cu demnitate în fruntea tuturor mișcărilor noastre pe terenul cultural național, dînd cu bărbăție imbold tuturor nervilor națiunii ca să se manifesteze tot mai cu stăruință în războiul ce s'a deschis pentru afirmarea drepturilor noastre de existență în patria noastră comună Ungaria, — această pătură zic, desinteresîndu-se cu încăpăținare de tot ce este obștesc și național, își cheltuia pînă acuma toată energia în mici dar înverșunate lupte patricide, alunecînd uneori chiar și pe povârnișul prăpăstios al pactării cu dușmanul — pact egal cu trădarea de neam — numai ca să și poată netezi în lăcă unele meschine interese personale.

De astădată — numai de n'aș grăi într'un ceas rău! — un vînt purificator par'că bate peste toată suflarea românească din comitat. Ategerile congregaționale bat la ușă. Din toate părțile țării unde locuiesc Romîni, trompetele de redșteptare au început să sune. Un sunet ce îmbărbătează inimile și întărește sufletele chlamă și pe inteligența noastră din Țara Bârsei să și facă datoria. Și avem credința că de astădată și o va face și încă pe deplin.

Bărbați, cari pînă mai ieri erau divizați pe temiri ce motiv, astăzi și-au dat mîna în fața interesului obștesc de a grupa la un loc elementele răzlețe, făcînd abnegație de persoana lor, numai și numai ca elementul românesc să și poată avea numărul său de mandatarî în congregația comitatensă în proporția procentului de locuitori romîni din comitat.

Și nu sînt aceste semne mai bune?

Abia s'a deschis concurs pentru alegerea de protopop al tractului Brașovului în locul regretatului Voinea și lupta a și început.

Candidații par a fi cam numeroși. Se afirmă că pînă acuma și au manifestat dorința de a candida: actualul administrator protopopes, părintele Ioan Hîmzeș, protopop la Zernești, părintele Dr. Vasile Saftu, preotul bisericii sf. Nicolae din Schei, Dr. Ioan Lupăș, adm. prot. la Săltiște. Dr. Sterle Stînghe, profesor-catechet la liceul din Brașov.

E probabil să avem și un candidat mirean pe dl Dr. Nicolae Garo, avocat în Zernești, care e și teolog abs. și care în acest scop se mută la Brașov. Sfinția-mirean renunță la retribuția în bani ca protopop în favoarea unui scop de binefacere.

Al șaselea candidat este dl Dr. Iosif Blaga, profesor liceal.

Lupta promite a fi destul de înverșunată între numeroșii aspiranți la bursele — destul de grase — ale marelui mucenic Nicolae.

Duminecă se vor face alegerile pentru dublarea membrilor comitetului menit a alege pe protopop.

Logodnă fericită. Sămbătă 12 crt. n. se săvârșește logodna nou aiesului ca preot al bravilor Romîni din comuna mixtă Roibav, dl Ioan Marin cu doșoara Aneta, fiica bravului român Gh. Radu, măcelar, prim virilist român, în consiliul comunal al comunei Roibav, destăinat a fi ales primarul comunei, în cazul fericit a învingerii listei românești la alegerile vitoare.

Mi-se comunică că, de cîtră niște tineri literați se muncește mult pentru scoaterea unui *Album național* format mare, executat în mod cu totul artistic, cuprinzînd monografiile (cu fotografia) tuturor bărbaților noștri cari s'au manifestat pe terenul cultural-național.

Între primii subscriitorii sînt și dnii Ioan Lengher avocat, G. B. Pop, cunoscutul mare p.c. pietar, Dr. Nicolae Șeban de Voia, deputat al Făgărașului etc.

După 2 zile de ploaie cu fu'gi de zăpadă, cerul s'a înseninat din nou și astăzi am avut o zi mai frumoasă și mai căduroasă ca în lunile din timp ce munții Făgărașului, ai Rășnovului și Zerneștilor sînt greu acoperiți cu zăpadă.

Voi continua.

Correspondent.

Scrisori din București.

Critici improvizate. — O revistă esperantistă. — Schimbări nepermise. — Pungașul de diplomat. — Congresul funcționarilor comerciali.

București, 27 Oct. (9 Noiembrie n.)

În timpul din urmă, mai ales dela punerea în aplicare a legii repaosului duminical, ziarele din regat dau o deosebită atențiune literaturii. Gazetele de Luniă precum și acelea, cari apar după o zi de sărbătoare, sînt adevărate reviste literare. Se publică multă proză, uneori nu lipsită de calitate, foarte multe versuri, în cari uneori vezi că bate un suflet. Uneori. Căci în cele mai multe cazuri se oferă publicului cititor un fel de literatură de comandă, al cărei rost este în primul rînd să umple nesățioasele coloane.

Și, interesant că odată cu publicarea bucășilor literare, bune și rele, ziarele cotidiene au început să publice și scurte dări de seamă, critice, scrise la întămplare de cine dă Dumnezeu. »Revista revistelor și a cărților celor mai noi« este un cenc-lipsit de gazetele de Luni. În această rubrică criticul improvizat din vre-un reporter de fapte diverse își tîmție pieteni, își ridică în slavă »maiestrie« și »dă la cap« tuturor acolora, pe cari, indiferent dacă au talent sau nu au, li consideră drept adversari. Cronici literare în adevăratul înțeles al cuvîntului, cronici nepărtinitoare, sincere

DUDÁS SÁNDOR

cojocar în

Kolozsvár, strada Unio Nr. 12.

Pregătește tot felul de articoli aparținători acestei brange, în preț favorabil precum: Bitușe de călătorie, tocure pentru picioare, lănării, cojoace pentru bărbați și femei, după modele franceze și engleze, colilere, manoșane, etc. Mare depozit de covoare de lână. Cumpăr tot soiul de blănării de vînat.

și obiective foarte rar întâlnești. Cauza este a se căuta tocmai în faptul că aceste cronici sânt făcute de oameni absolut incompetenți în materie literară.

Pentru a nu știu câta oară citeșc într'un ziar ovreesc dela Iași, la rubrica »Revista revistelor« darea de seamă asupra celor publicate din »Luceafărul« nostru din Sibiu. În fiecare rând este un neadevăr, în fiecare frază vezi veninul omului mic la suflet, care, nefiind capabil să spună adevărul, caută să inducă lumea în eroare, lansând niște aprecieri ridicole. De ce? Foarte firesc. »Luceafărul« este revista literară a Ardealului, iar cu Ardelonii, publicisții ovrei au o socoteală veche. Căci Ardelonii au fost aceia cari au luptat cu mai multă îndârjire pentru izgonirea evreilor din literatură, pentru curățirea acestei frumoase grădini de spinii străinismului.

Și, mi-se pare, un ardelen a fost acela, care a arătat primejdia amestecului evreesc în literatura noastră națională. Acum, când Morizul este chemat să și dea părerea asupra proceselor literare din Ardeal, e firesc să-l vedem frecându-și mâinile de bucurie că poate injura și el. Poetii ardeleni? N'au nici un talent! nu există. Pentru criticul jidan domnișoara Marla Cunțin nu e poetă, Agribicranu scrie o proză barbară, iar în critică — vai, dle Cherd!, cine te-a pus să scrii articole în contra evreilor în literatură?

Îți arunci ochii peste îndururile »publicistului« jidan și nu îți poți opri un zâmbat. Ba nu zău, dar poate un orăcăit de broșcoi să împiedece vulturul în zborul său?

Și, firește, astăzi când poporul român este sbuciumat de atâtea preocupări, când în țară să agită chestia răspândirii lumii în popor, când este holare, peste Carpați, peste Dunăre și Prut lupta pentru individualitatea noastră etnică se poartă — uneori cu prea puțin succes — totdeauna însă cu curaj și stăruință — căiorva bucuranți le arde de limba esperantă. Se pierde poporul românesc de nu va învăța această limbă în care se pot scrie versuri ca acestea:

Servisto fidela, ne piendu
Se vin mi premadas nun loje
Se multe mi cauzas sufeton
Ne perdu curajon survoje.

Și când te gândești că tot în această limbă este tradusă și poezia lui Eminescu »Codrule, codruțuie« — arbarelo, arbarugo... Era firesc deci ca să apară și o revistă care să lupte pentru răspândirea acestei limbi în cercuri cât mai largi. Ea ar putea folosi de pildă de minune țaranilor din Moldova spre a se putea înțelege cu potopul de evrei ce a năpădit asupra lor. Revista esperantistă, care a apărut în București poartă titlul »Danubo organo dela Rumanaj kal Bulgaraj esperantistole«. Revista își propune a lupta pentru răspândirea limbii esperantiste în Bulgaria și România.

Iată mijlocul cel mai bun de împăcare între Români și Bulgari. Deși atâtea divergențe între aceste popoare, s'au unit totuși la întemeierea unei reviste, în realitate nici Românii nici Bulgarii nu'și prea bat capul cu noua limbă. Este însă un neam de oameni — un neam aparte — care a.e nevoie să se urcaască în vederea exploatarea smârduroa. Și fiil lui Izrael găsesc mijloace de a proplere.

Și fiindcă veți vorba de Bulgari trebuie relevat un fapt caracteristic. Profesorul I. Costescu maestru de muzică la liceul Lazăr a aranjat pe o nouă melodie cunoscutul cântec »Măi Tătare«. Spre a-i da un colorit de actualitate, acum când relațiile dintre noi și Bulgari sânt atât de încordate, zelosul profesor a schimbat textul cântecului, înlocuind pe Tatar cu Bulgarul. Dar ce ne firesc sună versurile

»Măi Bulgare, țineți calul
Nu cerca a trece malul...
Nu știa tu, măi vecine
Ce i Românul în turbare,

Corbil mușcă acum din tine,
Măi Bulgare, măi Bulgare!

Deși aranjate pe o melodie destul de frumoasă, cântecul astfel schimbat sună așa de fals. În istoria noastră am avut lupte cu Tătarii. Istoria Moldovei e plină de episoade din aceste lupte, din cari poporul românesc a eșt laviagător. Cu Bulgarii însă — afară de mici neluțelegeri — n'am avut nimica. Războaie cu ei n'au avut. »Măi Bulgare, măi Bulgare« nu ne spune nimica, pe când »Măi Tătare« ne evoacă o întregă epocă de lupte și de vitejii. Și apoi Românul n'a dat nici odată atâtea importanță popoului bulgăresc; în.ăt să-l creadă vrednic a se măsura în vitjie cu dărsul. Bulgarul a format cel mult obiectul unor glume și anecdote hazii. De-aceia harnicul profesor ar face bine să păstreze vechiul text al cântecului, ca un semn al respectului pentru trecutul plin de sbuciumări și de fapte strălucite.

Zilele acestea secretarul legațiunii turcești din București s'a trezit cu o sumă de scrisori, prin cari mai mulți Turci din Târgoviște li imputau că le a luat sume considerabile de bani spre a le face mai multe înlesniri, și că acum nu vrea să mai știe nimica de angajamentul luat. Bietul om a rămas înmărmurit. El nici n'a fost în Târgoviște de când se află în România. S'a adresat deci poliției, bănuind că este la mijloc o escrocherie făcută în numele lui. Poliția începând cercetările a descoperit că un turc anume Ibrahim Abdulah sosit nu de mult din Constantinopol, după ce la București nu și a putut găsi ocupație, s'a dus la Târgoviște, unde se află un număr destul de mare de conaționali de ai lui. Dar nici aici nu-l suridea șansele unei situații strălucite. Atunci el se dădu drept secretar al legațiunii turcești din Capitală și, interesându-se de nevoile conaționaliilor săi, le luă diferite sume de bani angajându-se a le face diferite înlesniri pe lângă autoritățile române. Apoi dispăru. Poliția l'a arestat la Constanța în momentul când voia să se imbarce pentru Constantinopol. Ibrahim Abdulah a fost dat în judecată pentru escrocherie. După ce și va face pedeapsa el va fi expulzat din țară.

Ieri s'a deschis la Brăila cu o deosebită solemnitate congresul funcționarilor comerciali sub prezidenția cunoscutului luptător naționalist dl P. Jecu, avocat în Brăila. Rezoluțiunile ce s'au luat la acest congres prezintă un deosebit interes pentru toți aceia, cari aderă la ideea naționalizării comerțului, ideile care ar trebui împărțite de toată lumea românească. *Correspondent.*

Brăsoave.

Serbarea Sf. Sofii. — Concursul de protopresbiter.

Sf. Sofia, patroana școalelor rom. din Brașov, a fost serbată Duminică în 17/30 Oct. 1910.

Serbarea s'a început în catedrala popii Săftu, cu serviciul frumos, la care asistau mai mulți »găganici«, decât... nu cutez să spun, cu cor excelent și cu simpaticul *Năică*, care a făcut pe diaconul, într'un mod adorabil. Frate *Năică!*... draguțule!... cernăuțule!... doctoruțule!... nu știu cum să-ți mai zic și nu știu cum să-ți cer toate scuzele posibile și imposibile pentru indiscreția ce am comis, dându-te pe fleacul lumii, cu numele de botez în diminutiv.

N'am ce face.

Numele *Năică* pentru mine e irezistibil și a-și fi în stare să-l spun ceasuri întregi, despărându-l în silabe, fiecare rostită de 2 ori, uite așa: *Nă, nă... i, l.* aici mă opresc; cine pofteste poate să continue și cu exercițiul silabei a treia.

Da, *Năică*, nu voi obosi spunându-ți numele mereu, până atunci, până când bucurii de părinte (adecă părinte ești, voi am să zic tată) nu te vor hotărî să l cedezi, să-l transcrii asupra infan-

telui, de care de sigur că tragi nălejde, după care vei avea drept să-ți revindici originalului *Nicolae*, numele patronului tău și al bisericii, către care parcă tot cam tragi cu ochiul, cu toate protestele domnului, căruia directorul Darius îi zice Fekete Negruțiu.

Dar unde am apucat!

Înapoi la cronica!

Da, da... *Năică* a fost adorabil în catedrala popii Săftu, dar de acolo în procesiunea spre gimnaziu, și-a tras mândrul atribut la fi.

? ? ? ... vă întrebați adică dvoastră.

La u pus păcatele să și încarțe și el a hiva inteligentii, la fel cu ceilalți doi popi, cu o călță mai neagră ca popa Prișcu, încât Sulică decum l'a văzut, a tras o grimază mai poclă ca moș Corbu și o cruce cu stânga, înlocuind pe »In numele Tatălul...« cu vorbele: »La așa cap, așa căciulă.« Rău îmi pare, dar n'am ce-l face.

În sala gimnaziului, după ce popii își termină ale lor, urcă tribuna, într'o toaletă îreproșabilă, dar fără mânduși (pe semne așa va fi scriind la modă)... amicul *Jorj*.

Cu o mișcare elegantă își potrivește prețioșii zvicări, aduce dreapta la gură încercându-și vocea cu puțină tusă *staccato*, cam în felul cum ar face o jună inocentă laaintea declamațiunii... începe:

Doamnelor, domnilor etc... prezintă puțin nervi... și după câteva clipe, o liniște, o răcoare senilă să înstăpânește peste dănsul, sub protecția căreia își citește frumosul studiu cu mult succes. Da, a fost o citire model din care prishină di pest tot a fost felicitat.

Trăiască!... Trăiască!..., aplauze etc.

Să aude tonul pentru cor, Diana ridică bagheta... când un glas de stenor oprește tot și-și pretinde rolul în frumuseța serbării.

?... popa Săftu... face semne de lipsă, ca dirigentul corului să înțeleagă, că pronumele personal »eu« premerge totdeauna lui »tu«, posesorul acestuia fiind chiar și un »Ohiță«.

Într'un ton mistic, ca un susur depărtat de apă, întrebă părintele auditorul de ambele sexe, care deja face mutre de extaz, dacă nu aude șoaptele tainice ale binefăcătorilor școalelor, tinuții bleții pe păreții saiei festive. Și tot părintele își dă răspunsul, cerând, ca imediat, dar imediat înalta protecție... nu cea dela Săftu, ci cea de sub inspecția lui Ciortea... a văzduhului... să vină asupra bisericii și a școalelor. Și... Și... Și asupra trădătorilor trăsnete (cu trei r) să ceară.

Trăiască!... aplauze... printre cari explozia unor sănătoase nări, gătuite de o batistă, fac ca o doamnă senzibilă de lângă mine să-mi anunțe cu un ahl apropiatul leșin. Nu-l nimic madam... unul din preoți și-a suflat nasul. Doamna își revine, mă răsplătește cu un »merci« și-mi descrie în palpații groaza dănei de trăsnete. »Ași fi jurat, na, c'a trăsnit aidoma... uf, ni-s'a pus pielea gănil... și în fine râde.

Ah, bine că începe corul.

Se face tăcere, lumea ascultă cu zece rânduri de urechi, sub farmecul cântării un aler de mulțumire plutește în sală, nu mai miroasă nici a parfumuri, nici a pudră, nici a galoși etc... miroasă a ață... ah, e bine, sânt fericiți!

La spatele mele un răgăit... firește vre un cunoscător de artă. Este cel mai prost sistem de ventilație, care pe mine mă enervează, mă scoate din țifini. Intorc capul spre respectiv, dănsul îmi înțelege gestul greșit, zâmbește și începe taifasul întrebându-mă: »Cum se face, că directorul Onițiu lipsește tocmai azi?«

li răspund scurt într'un ton plin de »dă-mi pace«.

»A plecat să vadă cum zboară Vlaicu«.

Respectivul să leșine de răs.

Mă ciocănește cu degetul în spate.

Ei, ce vrei iar?

Cum se zice vrei să mă faci Marți? Și zi... să vadă cum zboară Vlaicu? Când și-i vedea dta ceafa. Apoi uite directorul Vlaicu e în fruntea saiei. Ala, dle nu zboară fiindcă poftesti dta, ori Onițiu, ori alții, ala mai rămâne, n'are gust

BETAY és BENEDEK,

stabiliment de articole bisericești

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Se expediază pentru prețuri solide aranjamente complete pentru biserici, odăjdii, prapori, stihare, potire, policandre și candelabre, cădelnițe, iconostase și icoane sante etc.

Lucrează iconostase, altare, jertovnice, amvoane, icoane portative etc

Prețcurent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință.

de aripi deocamdată. Așa-i, că te-am făcut tablou... ai... dle Păcălici?

M'ai înfundat, zic eu rezignat.

Mai dăunăzi m'am întâlnit cu doctorul B.

Ai auzit, zice dânsul, că s'a publicat concursul pentru ocuparea postului de protopresbiter al tractului Brașov?

— Nu știu nimic.

— Cum se poate? Nu ești abonat la »Telegraf«?

— Am încercat în mai multe rânduri, dar totdeauna mi-s'a răspuns negativ, sub pretextul, că numărul abonaților e complet.

— E fapt — continuă doctorul — că concursul s'a publicat în Nr. atât, pe spata stângă a »Telegrafului«, deci chiar în direcția cordului, va să zică chestie de inimă, de sânge, sau cum ar zice cei dela »Tribuna« de neam.

— Eu: hm, hm... se prea poate.

— Ei, dar când și-o spune, ce mi a dat de lucru afurisitul de concurs, rămâi încrâncat.

— Ce, te-ai făcut agent al vr'unui dintre candidați?... spune-mi doctore cu cine?

— Ei așa... n'o înțelege de-andoasele. De cum a apărut concursul... aud la telefon: ținc, țilinc, ținc. Alo! Alo... »Pleacă imediat la Z..., părintele H. greu bolnav«.

Inchid aparatul... cineva bate în ușe. Intră! Cine? Niță pedelul cu un bilet... îl deschid: »Doctore, dă pe la mine imediat, sânt bolnav: Dr. Vas. Saftu.«

Concediez pe Niță; în antru alt pedel cu alt bilet: »Vino dle doctor negreșit azi înainte de amiază, mă simt tare rău: dr. st. ca.«

Acum ce zici la toate acestea? — mă întrebă doctorul.

— Ce să mai zic? N'ai primit cumva și dela Siblu vr'o telegramă?

— Ce telegramă?

— Bunăoară dela tetea M...

— Cum și el are de gând?

— Ba bine că nu. — Toate dela Dumnezeu.

— Ei dragul meu, și o spun eu ca doctor, că tetea M. al dtele n'are lipsă de doctori, cum e în posesia unui recept universal, sigur în contra ori-cărei maladii; Aier de Szászsebes și diurne.

— Că bine zice... dar ce ai făcut cu bolnavii?

— Pe toți trei i-am pus în picioare.

— Bravo doctore!

— Stai să vezi cum. Intâi am dat pe la popa Saftu. La el n'a fost ceva îngrijitor, o mică indispoziție la abdomen. I am prescris preferanță, cefele furcești cu rum și țigări Regalitas. Efectul a fost uimitor.

Pe Dr. st. ca. i-am tratat cu mijloace probate pentru anii și temperamentele juvenile, i-am dat să privească chipuri din domeniul anatomiei, să încerce câteva figuri de câncan și la fiecare oră 5 gr. rahat. Se simte mai bine.

— Și cu părintele H. din Z. la ce rezultate ai ajuns? — întreb nerăbdător,

— Cu dânsul a mers ceva mai greu. Avea ferbințeli mari, boala prezenta complicații la creier... mă temeam chiar de vr'o meningită. I am prescris creeri de porc cu zeamă de varză... leacul a făcut minuni și să știi, că acum e exclus orice pericol.

— Te felicit doctore și chiar acum merg să telegrafiez la curtea din Belgrad succesele tale, ca să te cheme și acolo în ajutorul Moștenitorului tronului sârbesc.

— Merci!

Ne-am despărțit; nu fac vre-o 20—30 de pași, când aud înapoia mea: Pst, Pst, Pst... mă întorc... tot doctorul.

— Am uitat să îți comunic un lucru de tot noștin, o idee genială a lui Mihai: E vorba să se facă o societate pe acții pentru alegerea protopresbiterului Brașovului.

— Nu-ți bate joc de mine că nu mai telegrafiez în Serbia.

Brașov, în 24 Oct. 1910.

B.

Din străinătate.

Alegeri în Statele-Unite. Marți au avut loc în Statele-Unite ale Americii de nord alegerile generale pentru congres, precum și pentru câteva parlamente provinciale. În același timp s'au ales și guvernorii provinciilor.

Alegerile s'au sfârșit cu învingerea partidului democrat, care a ajuns în majoritate în congres și a câștigat și câteva voturi în senat. Partidul republican n'a fost în stare să-și mențină mandatele de mai înainte și chiar și în provincia New York a fost ales guvernor candidatul democrat Dix, cu o majoritate de aproape 100,000 voturi, față cu candidatul republican susținut de fostul președinte al Statelor-Unite Roosevelt.

Campania electorală de-acum se poate numi înainte de toate o înfrângere a lui Roosevelt, pentru că el a pornit lupta împotriva partidului democrat și chiar în acele provincii în cari el a agitat în persoană, candidații lui au primit cele mai puține voturi.

Majoritatea democraților în camera reprezentanților e de 40 voturi (215 democrați și 175 republicani), iar în senat au redus majoritatea republicană la 17 voturi.

Incredere — guvernului francez.

Din Paris se telegrafiază că discuția asupra programului guvernului s'a terminat ieri. În discuția aceasta ministrul-președinte Briand n'a mai dat dovezi despre verva și energia de mai înainte și în apărarea programului său a atins chiar și coarde sentimentale. »Dacă aveți la dispoziție un om mai bun, îi cedez bucuros locul!« a zis Briand, apelând la camera să-i voteze încredere.

Moțiunea prin care se exprimă guvernului încrederea camerei a fost primită cu 296 voturi contra alor 209. Majoritatea aceasta de 96 voturi e însă foarte problematică în ce privește viitorul.

Zilele noului guvern Briand sunt numărate. Cabinetul va aștepta numai un moment oportun pentru a-și da demisia, fără ca demisia să pară o învingere a socialiștilor.

Alianța sârbo-bulgară? Ziarul »Giornale d'Italia« publică o corespondență din Belgrad în care citim următoarele: »De câțiva timp se lucrează cu activitate la apropierea sârbo-bulgară. La Belgrad au sosit în misiune câteva personaje bulgare cu multă vază și pentru același motiv din partea sârbească s'au dus la Sofia Aza Stanojevic, doctorul Pasici, oameni politici reputați ai vechiului partid radical și Frifovic din vechiul grup dizident ca să continue tratativele. E aproape sigur, că înțelegerea va fi făcută fiind că guvernul bulgar a acceptat bazele acordului. Regele Ferdinand a opus oare-cari dificultăți, însă ministrul Malinow va dimisiona dacă va mai găsi la Coroană noi rezistențe. Baza acordului nu e de loc agresivă pentru nimeni, ci doar simplă apărare.

Este deci exclusă orice țintă ostilă contra Turciei. Va voi oare Coroana bulgară să-și asume și de data asta răspunderea nereușitei tratativelor de apropiere între Serbia și Bulgaria, la care poate se vor adăoga și Grecia și Muntenegru?

Poporul bulgar se arată nemulțumit față de regele Ferdinand pentru izolarea periculoasă în care se găsește azi noul regat.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 10 Noembrie n. 1910.

— **«Reuniunea femeilor române din Arad și provincie»** a câștigat un nou membru fondator. Doamna Floare Frențu n. Stanca, care a și plătit suma de 100 coroane, taxa de membru.

Pentru scopurile nobile urmărite de Reuniune dl S. Leonte din București a dăruit suma de 2 cor.

— **O întimplare.** Dl Georgiu M. Corcheșiu, primar în Câmpeni ne trimite o întimplare la corespondența publicată în 224 din »Tribuna«, în care spune că nu este adevărat că nu ar fi membru la casină, pentru că d sa este membru la toate instituțiile culturale de acolo. Ne trimite apoi două documente și a. din partea reprezentanților și alți fruntași din comună și un extras din protocolul de ședințe al comitetului comunal, în cari se laudă activitatea d sale de primar și se spune că măsurile luate de d sa împotriva holerei, nu că ar fi fost vexatorii ci de-a dreptul în interesul salubrității publice. Atestatul este iscălit de d nil R. Furdul, Nicolau Palade, Iosif Anișan, Petru Sma, Dr. Zosim Chir op, Dr. Traian Morcan, Aron Pallade, Morariu Todorușiu, Nicolae Bolog, Aurel Ioanette, Vasile Marc și Petru Bancușu.

— **Omor în Păuliș.** Ni-se scrie: În comuna noastră s'a întâmplat ieri un omor, care ține în agitație satul întreg. Ieri dimineața a fost găsit împușcat în uliță, înaintea porții dela casa sa, economul Șirhan Laza. Făptuitorul nu se cunoaște. Autoritățile anchetează.

— **Dar pentru biserică.** Ni se cere publicarea următoarelor: Bisericii noastre din Claba l s'a cumpărat un rând de odăjdii cu 311 cor. 20 fil, la care au contribuit credincioșii cultivători de verdețuri: Andrei Bogdanov, episcop 90 cor; Costan Petrov, 30 cor; Dimitriu Costov, 10 cor; Dimitriu Petrov, 100 cor; Petru Bogdanov, 10 cor; Flore Iordanov, 50 cor; și subscrisul 21 cor. 20 fil. S'a mai cumpărat un polticandru cu 160 cor, la care au contribuit cu 90 cor. niște creștine de aici, nu le știu cine. Marimmoșii contribuitori, pentru jertfele aduse pe altarul Domnului, primească în numele bisericii și pe această cale, cea mai adâncă mulțumită. B.-Claba, la 27 Oct. 9 Noembrie 1910. Victor Popovici, preot.

— **Sfințirea steagului Reuniunii de cântări din Reșița-română.** Ni-se scrie: Reuniunea de cântări și muzică a plugarilor români din Reșița-română după 16 ani de muncă și sbuciumări a ajuns momentului înălțător al sfințirii flămurei sale, care va avea loc în ziua, de 7/20 Noembrie 1910.

La aceasta serbare rară cooperează mai multe Reuniuni celebrându-se o liturghie festivă împreună cu sfințirea steagului, la care va cânta Reuniunea de cântări din Reșița-montană sub conducerea dibaciului dirigent Josif Velceanu.

După aceste ceremonii se vor bate culele trimise.

La orele 2 banchet în hotelul »Pannonia«. În decursul banchetului vor cânta corurile prezente și un ales taraf de lăutari.

La ora 8 seara concertul festiv, la care vor coopera Reuniunile prezente cu cântările lor de forță.

După concert Reuniunea din Câlnic va juca drăgălașul joc național »Cătușerul.« Urmează danț.

La această serbare nouă tuturor scumpă cu respect venim a invita pe toți sprijinitorii limbii și

Cei cari
doresc: **mobile**

bune,
frumoase,
ieftine,

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile
Székely și Réti
din Marosvásárhely,
(Piața Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și în provincie bogata noastră colecție. La înțelegere aparte expedăm franco în orice parte a Ardealului. — Atelier de primul rang.
— Mare asortiment de —
trusouri pentru mirese.

cântului nostru românesc. *Reșița-română* la 9 Noemvre 1910. *Mihai Mercea* președinte. *Ioan Mărilă* secretar.

— **Jubileul unu învățător.** Ni-se scrie din Giula-germană: O frumoasă și rară sărbătoare a avut loc în 5 Noemvre, în comuna noastră. Implinind în ziua aceasta, veteranul nostru învățător dl *Iosif Ivan* 40 de ani de serviciu învățătoresc, corpul didactic din tractul Chișineului în unire cu poporul din comună a sărbătorit după merit prilejul acesta frumos, aducând omagii vrednicului învățător. În numele corpului didactic, care a ținut ședință festivă, veteranul învățător a fost salutat de către secretar, făcând istoricul activității rodnice a sărbătoritului. După aceasta în numele poporului l-a binevenat învățătorul substituit *Petru Oltean*, iar unul dintre foștii săi elevi i-a predat un cadou *un clas și un lanț de aur*, în semn de recunoștință pentru cei 28 de ani de muncă neobosită pentru luminarea poporului pe-trecuți în Giula-germană.

După aceasta înălțătoare serbare a avut loc o masă comună la care au luat parte învățătorii și peste 50 de fruntași din popor, predată de dl *Demetriu Muntean*, administrator protopopesc, unde jubilanul învățător a fost sărbătorit prin număroase toaste.

— **Viriliștii români în comitatul Făgărașului.** În lista viriliștilor comitatul Făgăraș pe anul 1911 sânt luați pe baza dărei următorii Români:

Nicolau Garoiu, avocat, Zărnești, *Dr. Ioan Șenchea*, avocat, Făgăraș, *Dr. O. Vasu* avocat, Făgăraș, *Gheorghe Guiman*, comerciant, Poiana-Mărului, *Dr. Laurențiu Pop*, avocat, Abrud, *Ioan cav. de Pușcariu*, jude de curie în pensiune, Bran, *Gheorghe Ghimbășan*, proprietar, Făgăraș, *Leon Solomon*, notar, Drăguș, *Gheorghe Enescu*, comerciant, Poiana-Mărului, *Dr. Andrei Micu*, avocat, Făgăraș, *Dănilă Gabor*, inginer, Voila, *Ioan Baiu Comșia*, comerciant, Zărnești, *Gheorghe Enescu*, preot, Bran, *Dr. Iancu Meșian*, proprietar, Zărnești, *Gheorghe Tunsoiu*, comerciant, Șinca-Nouă, *Dr. Gheorghe Urdea*, asesor orfanal, Făgăraș, *Nicolae Lupu*, comerciant, Zărnești, *Valeriu Comșia*, preot, Copăcel. Suplenți: *Ioan I. Comșia*, comerciant, Zărnești și *Gheorghe Bunea*, cărciumar, Vad.

Deci din 87 viriliști, abia 20 sânt români. S'au sporit în mod meșteșugit jidanii și Sașii, împărțind dările între toți fii maioreni ai familiei, — pe când unii din oamenii noștri nu se interesează să-și însemne toate dările, iar cei îndreptățiți să ceară socotirea dublă a dării.

— **Premiul Nobel pentru literatură.** Din Stockholm vine știrea că în cercurile ce stau în atingere cu Academia svedeză se amintește ca sigur că premiul Nobel pentru literatură îl va lua scriitorul *Paul Heyse*. Dar totuși pare a nu fi cu totul exclusă posibilitatea unei căderi căci are un puternic rival în persoana scriitorului *Gerhardt Hauptmann*, care a întrunit un mare număr de voturi.

— **Agitații printre țărani din România.** Din București ni se scrie: În timpul răscoalelor țărănești din 1907, reprezentanții autorităților, cercetând cauzele acestor răscoale, au văzut că una dintre aceste este și atitudinea arndașilor și proprietarilor față de munca țărănilor. Țăranii în multe locuri nu aveau ce să mănânce, în timp ce pe câmp porumbul lor putrezea nedijmuit. Grație nouilor legi, acestor abuzuri condamnabile li-s'au pus capăt. Totuși din când în când auzim plângeri din partea țărănilor, că legile făcute pentru ocrotirea lor nu se respectă de către unii proprietari și arendași laconi. Astfel zilele acestea s'a anunțat că țăranii din comuna *Udrești*, județul *Prahova*, sânt în mare fierbere, deoarece, deși vremea este atâta de înalțată și iarna se apropie, proprietarii acelei moșii n'a volt nici până acum să dijmulască porumbul. Țăranii au amenințat că-și vor face singuri dreptate în cazul când se

nesocotesc cererile lor. În urma intervenției prefecturii, lucrurile se vor liniști. Este însă regretabil că și acum, după furtuna prin care a trecut țara, se mai găsesc oameni, cari să îndrepte prin purtarea lor spiritele spre revoltă. Și nu este numai cazul acestor țărani. În satele din Moldova unde arendașii ovrei stăpânesc, auzim aceleași plângeri. Să nădăjdum, că autoritățile vor ști să pună frâu laconiei străine. Și mai ales să nădăjdum că, odată cu dezvoltarea obștilor sătești, satele românești se vor scăpa de exploatarea tuturor adușilor de vânturi.

— **Nenorocirea unor emigranți.** În iarna trecută 8 oameni din comuna *Helpa*, comitatul *Gömör*, au plecat de acasă să-și caute fericirea în America. Neavând pașaport și bani, au plecat pe jos, pe drumuri ascunse, să iasă din culbul mizeriei, dar n'au putut ajunge, sârmanii, la locul dorit, căci prin munții *Tatra* i-a prins un vânt puternic cu zăpadă care i-a îngropat pe toți. Cadavrele lor abia acum au fost găsite.

— **Atentat politic în Pozen.** Din Pozen se anunță, că Marți un fâptuitor necunoscut a tras mai multe focuri de revolver asupra lui *Frauz Bobry*, șeful partidului democrat-progresist din Pozen, rănindu-l la abdomen. Se crede că e vorba de un omor politic.

— **Dintr'un leu — doi.** Din București ni se scrie: Cazul faimosului *Andronic*, care făcea dintr'un leu doi, care prin apa lui miraculoasă preschimba moneda de argint în aur, până când a ajuns în pușcărie, se mai repetă și astăzi. Cu deosebire țiganii se îndeletnicesc cu această meserie, din care cauză poliția din diferitele orașe ale țării are mult de lucru cu meșterii nepoși ai străvechilor faraoni. Vorba este că, cu toată pătania onora, cari au fost înșelați în chipul acesta cu sume frumoșele, iubitorii de arginți tot nu învață minte. Zilele acestea s'a petrecut la *Constanța* un caz noștim. O doamnă, anume *Maria Petrescu*, luă în serviciul său pe țiganul *Bănică* liie împreună cu nevasta sa. Țigancă, aflând că stăpână sa are parale multe, i-a arătat un fel de apă, cu ajutorul căreia, zicea ea, poate să transforme leul în liră englezească. Numita doamnă, ispășită de vorbele țigancăi i-a dat suma de două mii de lei să i-o prefacă meșteră țigancă. Aceasta încă a făcut atât de bine și în noaptea următoare a plecat, împreună cu țiganul, fără a i-se putea da de urmă. Abia după câteva zile cel doi pun-gași au fost descoperiți la *Caracal*, de unde au fost ridicați și aduși să facă o probă despre meșteșugul lor în fața judecătorului de instrucție, care i va trimite probabil la una din pușcăriile statului spre a se perfecționa în rentabila lor meserie.

— **Procesul Barna Bertalan.** Isprava directorului de bancă *Barna Bertalan* din *Buda-pesta*, care s'a prezentat la o bancă din *București* cu bonuri furate în valoare de 54 de mii de lei, se cunoaște. *Barna* a fost arestat și dat judecăței împreună cu un oarecare *Caraicaris* și *H. Kain* acuzați ca complici în acest furt. Procesul se judecă de câteva zile la judecătoria ocolului I. din *București*. Bonurile după cum se știe, au fost furate dela dl *Papa Gheorghiu* din *Slatina*.

Barna Bertalan se scuză zicând că n'a știut că bonurile erau de furat. Tot astfel și *Kain*, căruia i s'a admis cererea de a fi pus în libertate în schimbul sumei de zece mii de lei depusă cauțiune. *Barna Bertalan* are ca advocați pe dl *Em. Porumbaru*, *N. Viădescu* și *Radu Rosetti*. Sentința se va pronunța probabil Joi. Publicul așteaptă cu mult interes această sentință.

— **Convocare. SS. DD.** membrii și toți interesați de luminarea neamului nostru — din desp. »*Beiuș*« al »*Asociațiunii pentru literatură rom. și cultura poporului român*« se convoacă la adunarea cercuală ordinară în *Beiuș*, localul casinel române în 17 Noemvre n. 1910 Joi d. a. la orele 2.

Ordinea de zi: 1. Deschiderea adunării și raportul comitetului. 2. Raportul casierului și preliminarului. 3. Alegerea comisiilor pentru: a) cenzurarea rapoartelor amintite, b) înscrierea membrilor, c) candidarea directorului cercual pe un nou period de 3 ani, d) verificarea procesului verbal. 4. Conferință. 5. Rapoartele comisiilor, darea absoluturului, aprobarea preliminarului. 6.

Alegerea directorului și a comitetului. 7. Eventuale propuneri. 8. Fixarea locului pentru adunarea cerc. viitoare. 9. Închiderea adunării. *Beiuș*, la 30 Octomvrie n. 1910. — *Comitetul*.

— **Reconstruirea Messinei.** Guvernul italian e hotărât să ceară Camerei încă 20 milioane lire pentru reconstruirea Messinei și Calabriei pusliite total de cutremurul de-acum un an.

— **Conjurație în Japonia.** Tribunalul din *Tokio* a osândit la moarte prin ștreang pe 20 japonezi acuzați, că s'ar fi conjurat să-l omoară pe împăratul când acesta va vizita o școală militară din capitala țării.

— **Prelegere publică.** Duminică în 13 l. c. la orele 5 d. a. dl profesor *Nicolae Mihulin* va prelege în sala cea mare a seminarului diecezan despre: »*Lupta contra alcoolului și Ordinul Buniilor Templieri*«. On. public românesc este rugat de a lua parte în număr cât de mare.

— **Tulburări în Semlac.** Ni se scrie: Locuitorii din comuna *Semlac*, lângă *Arad*, au foarte puțin pământ arător și de aceea an de an mulți emigrează în America.

Fondul religiosar unguresc al ministerului de culte are aici averi întinse și vestea, că ministerul va vinde una dintre ele la licitație publică, a stârnit între locuitorii mare bucurie. La timpul său mai mulți înși au mers în deputație la ministerul de culte și au rugat pe referentul respectiv, să le dea lor pământul. Consilierul i-e-a răspuns, că licitația trebuie ținută, dar la caz că ofertul lor va fi egal cu un altul mai bun, sau și dacă e ceva mai ieftin, atunci le va da lor pământul.

O societate încă voia să cumpere averea aceasta, dar cu scopul ca apoi s'o exarenzeze locuitorilor pe bani scumpi. Câțiva semlacani membri ai societății, lăfșeră vestea prin comună, că în urma protecției ce-o au în minister, acesta le va vinde lor averea, la ce țărani s'au răzvrătit în.ăt a trebuit adusă jandarmaria la comună, pentru că răsvrățiții au atacat mai mulți membri ai societății, care voiau să speculeze pe pielea lor. Spiritele agitate s'au molcomit numai după ce solgăbrăul i-a asigurat pe țărani, că nu companiei de speculanți ci lor, țărănilor, li se va vinde averea din chestie.

— **Aviator sinucigaș.** În 8 August s'a întâmplat în *Petersburg*, că aviatorul rus *Matievici* a căzut cu aeroplanul și imediat a murit. Aviatorul a fost membrul partidului revoluționar și se vorbește că ar fi fost însărcinat să-l omoară pe ministrul președinte *Stolypin*. Lui *Matievici* i-s'a imbiat ocazie foarte bună de a-l omori pe *Stolypin* când acesta l-a rugat să-l primească cu el într'o călătorie în aer. Când ei s'au ridicat cu aeroplanul la o înălțime mai mare, ministrul președinte i-a zis:

— »*Mi-am incredințat ție viața, sper că nu mă va ajunge nici-o primejdie*«.

Increderea aceasta într'atâta l-a mișcat pe *Matievici*, că a abzis de planul de a-l omori și s'a coborât cu călătorul său.

Comitetul revoluționar l-a osândit pe *Matievici* pentru faptul acesta la moarte, dar el în 8 August și a făcut singur moarte, căzind din aeroplan dela o înălțime mai mare și murind imediat.

— **Convocare.** »*Reunirea femeilor române din Abrud, Abrudsat și jur*« convoacă pe toți membrii și binevoitorii săi la *Adunarea generală ordinară* ce se va ținea *Duminică* în 27 l. c. n. la ceasurile 3 d. a. în localul școlii de fete din *Abrud*, cu următorul Program:

1. Deschiderea adunării.
  2. Raportul general al Comitetului pe anul 1910.
  3. Raport despre starea casel și prezentarea bugetului pe anul 1911.
  4. Alegerea unei comisii pentru cenzurarea acestor rapoarte.
  5. Esmiterea unei comisii pentru încasarea taylor dela membrii vechi și noui.
  6. Alegerea comitetului pe un nou period de 3 ani.
  7. Eventuale propuneri.
- Abrud*, la 6 Noemvre n. 1910.
Ana Filip președintă. *Ioan Simu* secretar.

— **Lucruri peste fire.** Puțină vreme înainte de asta un grup de profesori dela universitatea dia *Tokio* au cercetat o femeie cu numele *M. buna Chisu* care are o însușire peste firea omanească.

Femela aceasta e văduva unui locotenent căzut în războiul ruso-japonez și privind cu atenție încordată mai multe minute îi ghicește cuprinsul. De pildă te retragi într-o cameră singuratică unde nici n'a mai fost femeia, și scoți o carte de vizită și pe urmă într-o cupă pe care o pecetluiești, pe urmă cupa o înfășori bine în hârtie și o pui într-o cutie de lemn pe care o legi strașnic cu o frânghie cruciș și capetele frânghiei le pecetluiești lară. După ce s'a făcut, treci cu cutia în camera unde se află femela și i-o dai. Aceasta o ia în poală și se așează pe un scaunel după obiceiul japonez. O privește apoi cu multă băgare de seamă vreo zece minute și îți spune apoi numele ce stă scris pe carta de vizită ascunsă cu multă îngrijire în cupă.

Mal ghicește apoi de pildă și alte lucruri cari în absența ei au fost puse în sertare sau în garderobe. După cum spune ea, lucrul ce vrea să-l ghicească îl apare pentru câteva clipe și apoi dispăre iară dinaintea ochilor ei spiritali. Medicul cu care avuse femela aceasta de a face a dus-o odată la o muliere însărcinată și Mișuna privind o câteva clipe a spus că va da naștere unui băiat. Lucrul s'a dovedit în scurtă vreme înlocuit.

Femela aceasta și-a descoperit darul său atât de rar abea cu câțiva ani înainte de asta, când mergând la băl de mare a pierdut un inel pe când leșea din baie. S'ând pe țărm l-a văzut pentru o clipă în adâncurile apei și arătând unor oameni locul unde l văzuse l-au și găsit de fapt. Vestea despre această femeie s'a lăsat repede din loc în loc și din oraș în oraș, până a ajuns la Tok'io unde s'au adunat mai mulți profesori și învățați cari cu dinadinsul cercetându-o au rămas minunați de cele ce văzuseră. Mulți s'au întrebat cum ce fel de daruri peste fire sânt acestea dar nici unul n'a găsit vre o lămurire.

Un profesor e de părere că oamenii din vremuri vechi aveau mai mult decât cinci simțuri și că dintre simțurile pierdute unul sau altul se deșteaptă la restimpuri, și și începe funcțiunea fie din întâmplare, fie că e o predestinație.

x A sosit toamna și cu prilejul acestui sezon nu întârzie să privești magazinul lui Dudás Sándor din Cluj-Kolozsvár, strada Unio unde se află cele mai excelente articole de blănărie.

— »Balul costumat din Arad«. În editura librăriei »Tribuna« a apărut o serie de 6 cărți poștale ilustrate, în culori, reprezentând costume și grupuri dela balul costumat din primăvara aceasta. Bucata se vinde cu 24 fileri, seria de 6 bucăți 1 cor, 20 fil. + porto poștal 10 fil., recom. 35—45 fil.

Comercianților și vânzătorilor 50 bucăți cu 9 cor, 100 bucăți cu 16 cor. plus porto.

Venitul curat se va adăoga la fondul »Reuniunii femeilor române din Arad« pentru zidirea unei școli de fete.

Stabilimentul medical
Dr. A. COSMUTZA
Budapesta, Ferencz körút No 29.
S'a deschis în 1 Mai 1910 pentru morburii interne, de nervi, chirurgie și urologie.
La cerința publicului stă la dispoziție în cazuri grele consultările cu cei mai renumiți profesori și specialiști din Budapesta.
Laboratoriu medical și bacteriologic.

Cronica socială și artistică.

Concertul dnei Lucia Cosma în Sibiu. La 11 Noembrie n. va avea loc în sala mare dela »Unicum« un mare concert dat de dna Lucia dr. Cosma, cunoscuta noastră cântăreață, cu concursul binevoitor al gingașei poete dsoara Ecaterina Pitiș din Brașov.

După concertul din Sibiu dna Cosma

va face un turneu în România, dând concerte în Iași, Braila, Galați și Craiova.

Iată programul concertului din Sibiu:

1. Thomas: Aria Ofeliei din »Hamlet«.
2. Schumann: Mondnacht.
Brahms: In Waldeseinsamkeit.
Schubert: An die Nachtigall.
3. Brediceanu: Vino bade iar acasă.
Știi tu ba te ce mi ai spus.
Dima: Mugur, mugurel.
4. Ecaterina Pitiș: Versuri, spuse de autoara.
5. Wolf: Verschwogene Liebe.
In dem Schatten meiner Locken.
Die Zigeunerin.
Du dankst mit einem Fädchen.
6. Bock: Dornöschen.
Dima: Dorință.
Bizet: Pastorale.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Ellz. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. n.

ECONOMIE.

Direcțiunea institutului de credit și economii »Economul« în Cluj a ales în ultima ședință plenară, de prezident al institutului pe dl Eugen Bianu, mare proprietar în Făget.

Intreprinderi în Turcia. Din București ni se scrie: O știre îmbucurătoare și în același timp semnificativă vine din Constantinopol: în urma unei licitații, la care au concurat cele mai mari case de întreprinderi din capitala imperiului otoman, ministrul turcesc de comerț a contractat cu antreprenorul român dl Sim'oni un angajament pentru facerea studiilor geologice pentru alimentarea cu apă a vilaetelor Ossir și Iemeu. Este primul caz acesta când un Român — sântem așa de puțin întreprinzător! — contractează un astfel de angajament. Studiile le va face cu specialiști români. O comisiune de specialiști, sub conducerea dlui G. Botez, va pleca spre acest scop în curând în Turcia. Guvernul din Constantinopol va pune la dispoziția Inginerilor români escorte, de care vor avea nevoie în timpul cât vor face aceste studii.

Lucrările vor dura timp de șapte luni. Plata comisiunii este de 5000 de lei pe lună și o diurnă de 250 de lei pe zi. Angajamentul făcut cu firma românească a produs o bună impresie în presa și opinia publică din Turcia, care salută acest nou semn de apropiere între România și Imperiul otoman, care și e să prețuiască vitejia, ca și știința românească. Este prima întreprindere românească în noua Turcia. De relevat mai este faptul că profesorul de geologie dela facultatea din București, dl Mrazec a fost de asemenea în vizită la Constantinopol spre a ține o serie de conferințe. D. Mrazec va pleca zilele acestea în capitala imperiului otoman.

Succesul numitelor case de întreprinderi ne îndreptățește a ne aștepta și la alte întreprinderi românești în imperiul otoman. Peste tot, Turcia oferă un mare câmp de activitate pentru comerțul românesc. Totul depinde dela felul în care comercianții și industriașii noștri vor ști să cucerească acest câmp.

Plata grânelor din Aradul-Nou

9 Nov. 1910.

Ploaia din săptămîna aceasta este foarte priincioasă sămănăturilor.
Tîrgul de bucate e constrîns, prețurile se urcă.

S'a vîndut azi

grân 3000 mm.	970—	990
orz mm.	650—	660
ovăz mm.	730—	740
secară mm.	650—	660
grînsol 500 mm.	430—	440

Prețurile sînt socotite în coroane și după 50 de chilograme.

BIBLIOGRAFII.

La Librăria Tribunei se află de vânzare + 10—20—30 fileri porto, de curînd apărute următoarele cărți:

N. Iorga:

Viața femeilor în trecutul românesc.
à 175 cor.

Balada populară românească.
Originea și ciclurile ei.
à 20 fil.

Andrè Chénier:

Oaristys. Bucolică după Teocrit.
à 15 fil.

Scăderea poporației creștine și înmulțirea jidanilor în orășelele României. Cause și remedii. Trei prelegeri ținute la Valenii de Munte. — Cu o prefață de A. C. Cuza, profesor.
à 60 fileri.

Preotul Gr. G. Petrov:

Nu din partea aceea, sau datorie de episcop. Poveste.
à 50 fil.

Stavrinos:

Povestea lui Mihai Vodă Viteazul.
à 15 fileri.

Cereți catalogul de cărți gratuit.

I. Corbu, Ad Astra!

Astronomie populară în icoane.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

(200 coroane întrate din vânzarea acestor cărți sunt menite victimelor anului 1910.)

Prețul 2 cor. + 20 fil porto.

Poșta Redacției.

N. Viena. Nu avem aici »Arbeiter Zeitung«. Trimite-ne numărul cu articolul.

Poșta Administrației.

G. Virovașlu, Șipet. Am primit 7 cor. abonament până la finea anului 1910.

Iosif Popoviciu, B. Monosturi. Am primit 650 cor. ca abonament până la finea anului 1910.

Petru Codrean, Sicla. Am primit 450 cor. în abonamentul d. v. pe 1910.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« Institut tipografic, Nichin și cont.

Dentist român în Arad.

VIRGIL MUNTEAN
Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.

Dinți artificiali în cauciuc dela 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminiu, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garanță până la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efectuează gratis. Celor din provincie se efectuează lucrările în aceeași zi.

Penfriu cumpărare

pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENCZ

Weismayr Ferencz

Timișoara, centru, strada Hunyadi.

Licitațiune minuendă.

In urma aprobării Ven. Conzistor din Orade Nr. 1994. 170 Ep. 1906, se publică licitațiune minuendă în scopul zidirii unei noi biserici gr. ort. rom. în Chișlaca, pe ziua de 7/20 Noemvrie a. c. În școala din loc. Prețul de esclamare e: 18,355 cor. 49 fileri. Planul și preliminarul de spese se pot vedea la oficiul parohial. Licitanții vor depune vadiu 10% în bani gata sau în hârtii de valoare acceptabile.

Comuna bisericească își rezervă dreptul a primi pe acel întreprinzător în care va avea mai bună încredere, acesta va achita și prețul planului și a preliminarului.

Licitanții n'au drept a pretinde nici un fel de spese pentru participa la licitațiune.

Chișlaca, 20 Oct. (7 Nov.) 1910 (ppresbiteratul Beliiului). *Simeon P. Leucuța*, paroh-președinte. *Gheorgiu Huța*, inv., notarul com. par.

ANUNȚ.

În cancelaria advocațională a subscrișilor află aplicare

un candidat de avocat.

Reflectanții să-și comunice condițiunile și referințele personale.

Dr. Enea Draia și Dr. Bucur Băra,
advocați, — Murășoșorhei
Marc svásárhely.

Imprumuturi ieftine

fără nici un adaus de cheltuieli cu 4 1/2% se mijlocesc imprumuturi de amortizație pe moșii pentru 10—65 de ani, se angajează a despovăra moșii cu datoria mai scumpă, la un împrumut mai ieftin.

Se vînd în rate avantajoase și fără scădere de preț orice mașini agricole, prima calitate și cea mai nouă construcție cu vapor, benzină și mașini de treierat cu olei brut, apoi mașini de sămănat și cosit, mori, cu vapor, benzină, olei și gaz, deasemenea sunt de vânzare 2 mașini de sămănat, vechi, folosite, una cu 15, alta cu 17 șire, apoi pentru un preț convenabil o garnitură de treierat, sistem Göpel putere de 4 HP.

Instalații de luminat cu acetilenă, prin aparatele »Ideal« distins la expoziția din Paris cu medalie de aur sau Beagid, lumină frumoasă potolită, manuară sigură și simplă, economie de 500% în apă în comparație cu celelalte aparate, nu murdăresc, nici nu fac funingină.

Depozit și expediția tuturor părților constitutive; fitile, lize, scoici etc.

La cerere trimite un ofician specialist în cauză.

Agentura generală comercială:
: Palmer Mátyás :

Timișoara (centru), Prinz Eugen gasse 13.
(lângă cuștarul Kech).

AVIS!

Subscrisul, acum sunt patru săptămâni

am perdut 2 cai roșii

unul a avut pe piciorul drept din napoi o pată albă și una în frunte. Cine-l găsește și îi predă capătă 50 cor. remunerație.

Dimitrie Răbăgia,
Caransebeș.

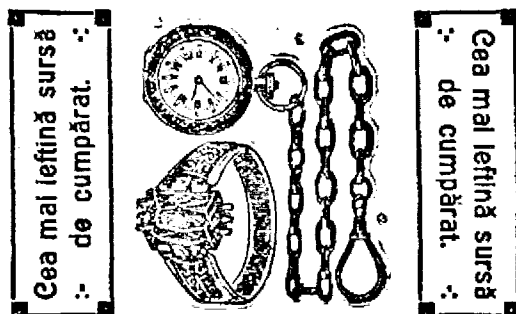
La Librăria Tribunei se află de vânzare revista »Convorbiri Literare« Nrii 1—7 din 1910 à Cor. 175.

Caut

**un candid. de avocat
român cu praxă.**

Postul se poate ocupa momentan.

Dr. Iustin Pop,
advocat, Deva.

BINDER LAJOS

ciasornicar și gluvaerglu în
MEDGYES, Markt-platz Nr. 8.

Depozit bogat de
totfelul de ciasornice de aur și argint
precum și ciasornice de metal și nickel
Articlii de argint de China.
Ochelari și zwickerl de Rathenov.
Articole optice de aur și argint.
Reparatur solide și ieftine. Serviciu conștiințios.

ANUNȚ.

P. T.

Vă recomand renumitele vinuri dela Șiria, Galșa, Musca și Măderat, de masă și friptură cu prețurile următoare:

Anul	CALITATEA	Prețul Cor.
Vinuri de masă:		
1907	Alb — — — — —	62—
1908	Alb — — — — —	58—
1908	Roșu — — — — —	64—
1909	Rizling alb — — — — —	50—
1909	Rizling tare — — — — —	52—
1909	Amestecat — — — — —	48—
Vinuri de friptură:		
1910	Roșu — — — — —	50—
1910	Șiller — — — — —	50—
1910	Mustafer mestecat — — — — —	46—
1910	Rizling și Ruge amestecat — — — — —	48—
1910	Vin alb, de masă — — — — —	44—
1908	Rachiu de comină preg. propriu	1-50
1908	Rachiu de comină specialitate	2—
1908	Rachiu de drojdii — — — — —	2-20

Prețul vinului nou se compută după vinul curat fără drojdii.

Comandele se expediază sub îngrijirea proprie și pentru veritabilitatea vinurilor garantez.

Comandele să se facă numai dela 50 litri în sus. (Prețurile de sus din pivnița mea se compută după 100 litri).

Prețul vaselor:

Butoalele se dau împrumut pe timp de două luni, iar dacă cineva voiește de tot, atunci se compută după prețurile următoare:

- Vase de 50—60 litre Cor. 12—
- Vase de 100—120 litre Cor. 15—
- Vase de 150—160 litre Cor. 20—
- Vase de 200—220 litre Cor. 26—

Prețul vaselor mai mari decât acestea socotesc cu 12 fileri litru.

Din principiu mustre nu se trimit, dar promit serviciu conștiințios și promisiunea o și împlinesc. În așteptarea on. Dvoastre comenzi, sunt cu deosebită stimă:

Petru Benea,
proprietar de vil
Șiria (Világos, Arad m.)

Premiat cu premiul I la București în 1894.

SCULPTOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni preoți și învățători precum și întreg on. public român următoarele:

Ca sculptor de lemn sunt în poziție să servesc în ori e vreme cu ori ce fel de lucru de sculptură și mărit pentru sfintele noastre biserici creștinești d. e.:

Iconostase (Temple) Strâni, Tro-
nuri, Scaune, Chivote, Răpizi,
Uși, Cadre, etc.

În ori-ce stil s'ar recere, cu cele mai moderate prețuri. Construiesc PLANURI după dorință. Pentru toate lucrurile mele iau garanță deplină că sunt de prima calitate atât ca lucru cât și ca artă.

Atrăgând atențiunea or. publ. c asupra împrejurării, și chiar buna cuviință ar aduce cu sine ca bisericile noastre românești prin măesuri români să se înfrumusețeze

Rog bunăvoința în special a onor. ofiții și comițele parohiale.

Cu tot respectul semnez

I. Iuliu Bosloc,
sculptor și auritor în Berliște,
poșta Jám (Banat).

Promovat cu distincție de școală de sculptură.

Cele mai bune

Vinuri de deal,

le găsești la Iulius Dános, producător de vinuri în Șiria pe lângă urm. prețuri:

- Vin de masă prima calitate, azuriu Cor. 50—
- Vin de Rizling prima calitate 54—
- Cele mai bune vinuri vechi, culoare azurie Cor. 56—, 60—.
- Vinuri: Schiller Cor. 50—.
- Vin roșu (Bikavér) 80.— și 90.— de hecto.

Vinurile se expediază în butoaie de împrumut, începând dela 100 litre de orice calitate.

Serviciu culant, vinuri admirabile de prima calitate.

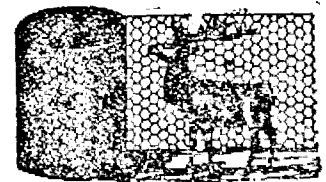
Adresa pentru scrisori și telegrame:

Iulius Dános,
mare producător de vinuri
Világos (Șiria, Arad m.)

Fabricație din țară prima calitate!

**Stoboare de sârmă
tari și trainice!**

În atenția arhitecților, agronomilor, proprietarilor de vil, p. vile grădini, terenuri de vițătoare etc.

PÉCSI HENRIK

fabrică pentru împletituri de sârmă
BUDAPESTA, VI., Aréna-ut 126 sz.
Telefon 120—89. — — — Telefon 120—89.

Trimit și instalez împletituri de sârmă pentru mașini, împletituri de oscilat, stoboare pentru case și vile, împreună cu uși și porți puternice.

!! Cele mai frumoase rețele !!

Prețuri ieftine! Prețuri ieftine!
Mai furnizez: ciururi pentru cernut prund, coșnițe pentru nisip, buriane pentru schintel, coșnițe pentru nutreț, botnițe pentru boi și stoururi pentru ferești de orice mărime.

:: Liste și prospecte de prețuri se trimit gratis. ::

CROITOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința onoraților domni, preoți și învățători, precum și întregului public român, că mi-am deschis în Pâncota (Pankota) Str. Principală o

croitorie modernă

unde pregătesc tot-felul de haine bărbătești, precum: saloane, sacouri, paltoane ușoare și de iarnă, pardesiuri etc. Mai departe efectuez și prenoesc: odăjdii bisericesti precum: prapori, patrafiri, reverenți ș. a.

Regând binevoitorul sprijin al on. public român, semnez cu deosebită stimă:

Gheorghe Drăgălina,
croitor.

Serviciu conștiințios!

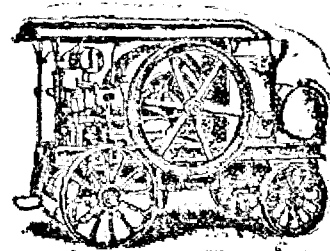
Agronomii își pot face cumpărăturile în condițiunile cele mai avantajoase la magazinul economic și de unelte al lui

Kálló István és Társa

Telefon No. 850.

Oradea-mare—Nagyvárad

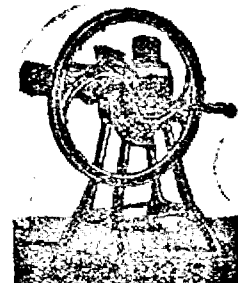
Teleki-u. No. 9.

Are în depozit, pe lângă avantajoase condiții de plată, tot-felul de mașini industriale și agricole, aparate, unelte, oleiuri, saci, mușamale funii motoare, automobile, stropitori etc.

Cereți prospecte. — Expediție gratuită.

— Corespondență în limba română. —

— Prețuri moderate. —

ANUNȚ.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public că mi-am deschis în **Șiria, drumul Aradului, un atelier de : tâmplărie :** (măsar) unde efectuișo ori-ce lucrări ce se ține de bransa aceasta, totfelul de mobile, precum și ori-ce lucrări de edificii.

Regând sprijinul onoratului public român, semnez

Cu stimă:

VASILE HUIU
măstru măsar,
Șiria (Világos, c. Arad).

— Serviciu conștiințios. —

Ingrijirea frumuseții.

Crema Gladys (No II) pentru folosirea de ziua înălbește fața ca zăpada, o face moale catifelată și lucioasă. Ea înlocuiește de minune chiar și pudra. Prețul 2 coroane.

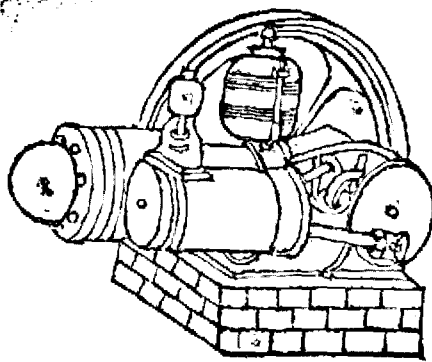
Efectul *Cremei Gladys (No I)* pentru folosirea de noapte nu se arată imediat, însă după o folosință după câteva săptămâni ea are un efect plăcut și natural asupra feții, îndepărțând ori-ce pată și necurețenie din față. *Crema Gladys No I* pentru folosirea de ziua după o folosință scurtă între în privința efectului orice mijloc cosmetic similar. Efectul deosebit al acestui cosmetic excelent constă în aceea, că despoaie pe neobservate suprafața urtă a feții și îndepărtează petele și alte necurății din față, îi dă feței o suprafață nouă.

Crema Gladys este cel mai mare dușman al petelor și necurățiilor de piele cauzate de soare și de agitația aerului.

Prețul 2 cor. Preparator: **Vig Béla**, farmacie la »Impăratul roman«, Budapesta, II., Fő-utca 54.

ATENȚIUNE.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde a-ți citit aceste anunțuri. -:

Motor cu olei brut. Nou-tate!

Cea mai contabilă putere motorică. Cea mai ieftină uzină! Garanție necondiționată. Prețuri și condiții favorabile. Fără mașinist! Nu explodează. Nu e expusă focului. Nu e supusă inspecția financiară. Nu are cazan. Funcționare simplă. Punem mașina la dispoziția oricărui individ acreditabil, fără nici o cheltuială, pentru a se convinge că face cel mai bun și cel mai vrednic de încredere serviciu. Prospecte de prețuri dela 2-60 PH gratuit.

PÁLFY TESTVÉREK
turnătorile de fer și fabrică de mașini în **SEGHEDIN-SZEGED.**
Fondat în Anul 1807. Distins cu 20 medallii de aur.

M. Schromm
mehanic

Brașov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. public din loc și jur

marele său atelier mehanic aranjat în Brașov, Hosszú-utca 27, unde se efectuează tot-felul de lucrări atingătoare în această bransă; precum:

mașini de cusut, biciclete, gramofone și apaducte, pe largă prețurile cele mai convenabile și execuție solidă și punctuală.

Izay și Rigó

magazin de albături gata de pânză albături de pat și pânzeturile de masă
Iu rang de **Gluj—Kolozsvar, Strada Deák Ferencz Nr. 4.**

Prețuri fixe moderate.

Mare asortiment de mărfuri din patrie.

Primește totfelul de executări de

TRUSOURI

cu orice prețuri, la chemarea în provincă arată cu plăcere colecția

:: :: de mustre. :: ::

Asortiment mare și frumos.

Pânză de in de Rumburg.

Pânză de in de Irlanda.

Pânză de in de Kreász.

BUMBA C

de Damast și Grádli.

ALBITURI GATA

pentru femei, bărbați și copii,

ALBITURI PENTRU PAT,

NĂFRĂMI DE BUZUNAR.

CIORAPI etc.

PANZETURI ALBE

și **COLORATE** pentru masă.

Prima fabrică de case și mașini din Ungaria

I. Anheuer, Timișoara.

CASSE

de cea mai nouă construcție
sigur e contra focului și spargerii.

Casse cu panțere de oțel, tresoare și antrepozite
panțerate cu deplină siguranță contra spargerii.

Casse pentru cărți din asbest.

Panțerarea locatelor pentru casse.

Uși și ferestri panțerate pentru institute de
bani, cea mai nouă construcție.

Preț curent ilustrat se trimite gratis și franco acasă.

Primul atelier ardelenesc aranjat cu putere electrică pentru scobirea
pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS és TARSA sculptor și mă-
lestru pietrar.

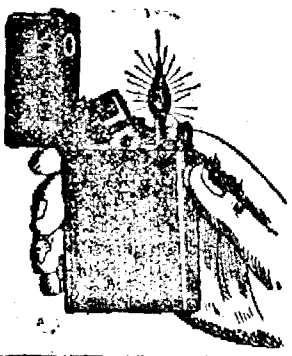
Atelierul central al magazinei: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate
propriu din: marmoră, labrador, granit,
sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József-út 25.

Biroul Central:

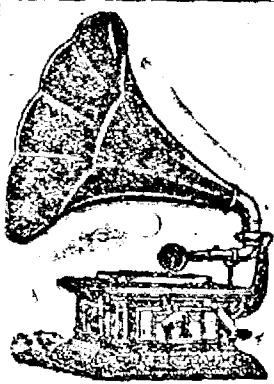
Nagyszeben, Felscher-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

**Gramofone și plăci,
Aprinzători original „Imperator“,
lampioane de buzunar**

se găsesc mai ieftin
în marele magazin de fabrică
a lui

Tóth, József, Szeged, Könyök-u.

— Noul arii românești, à fl. 1-50.
3 buc. fl. 4. 6 buc. f. 7-50. 12 buc. fl. 14.

Cereți gratuit prospectul de prețuri.
Se caută revanzători.

Th. Schmidt

fabrică de ploiere

Sibiu—Hermannstadt, Reispargasse No 7.

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele
mai nouă și mai moderne

ploiere-entoutcas

(pt. soare și ploale)
precum și

ploiere

de calitate excelentă
pentru domni și dame.

Comandele se execută prompt și cu punctualitate

Celebrele motoare **originale**

„OTTO“

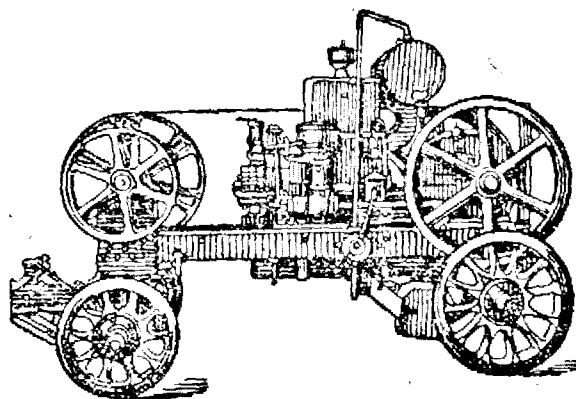
cu benzină, gaz, sau oleiu brut.

Până acum sunt în funcțiune mai mult ca 95.000

în toate părțile lumii.

Prețuri ieftine! Condiții avantajoase de plată.

— Mare expediție în țară și străinătate —

Depozitul filial a fabricii de motoare:

Langen & Wolf

Timișoara — Josefstadt, Bonnáz-u. Nr. 12.

Liste de prețuri și prospecte la dorință se trimit
gratuit și porto franco.

Hoffmann Sándor Arad, palatul teatrului.

Au sosit toate noutățile de toamnă:

Materii admirabile în cele mai noue culori.

POSTAVURI
pentru talii.

DELINURI.

ȘALURI.

ROCHII de desupt.

CIORAPI

mai iefteni ca ori-unde

CONFEȚIUNI

pentru femei și fete.

ALBITURI.

PÂNZE.

BRODERII.

DANTELE.

ȘINOARE etc. etc.

TRUSOURI.

ADJUSTĂRI

(DECORAȚII)

pentru halne.

Rog să binevoiți a privi
vitrinele mele.

TUNNER CORNEL

Industria de marmură și granit.
 Timișoara-Fabric, Andrassy-ut Nr. 22.
 Timișoara-Josefin, Hunyadi-u. Nr. 4.

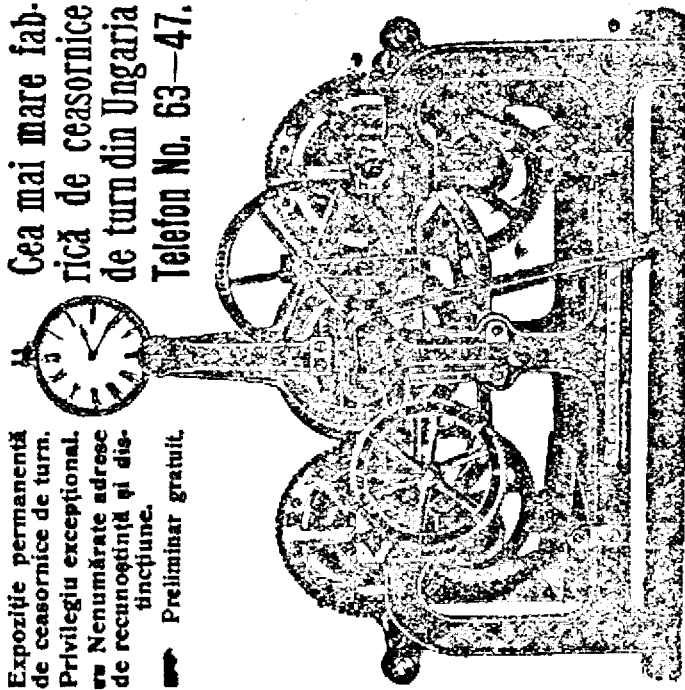
Își recomandă magazinul asortat bogat monumente, table de marmură, statui, fabricație proprie în executare de gust frumoasă și cu prețuri moderate. Având un magazin bogat, liferez mai ieftin ca orice concurență.

Recomandându-mă on. public cu stimă

TUNNER CORNEL, măiestru de sculptură în piatră.

SCHWALB KÁLMÁN ÉS TSA
FABRICA DE CEASORNICE DE TURN
BUDAPEST, VII. Dembisky-u. 32.
 Cea mai mare fabrică de ceasornice de turn din Ungaria
 Telefon No. 63-47.

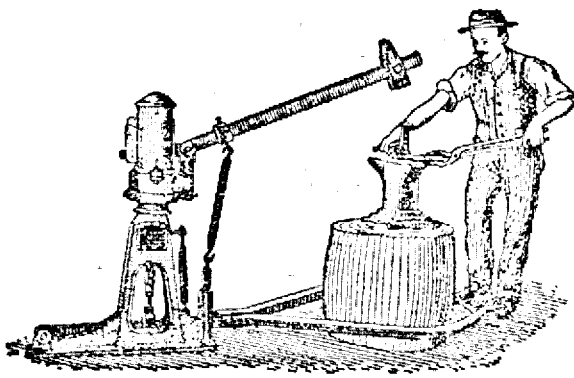
Expoziție permanentă de ceasornice de turn.
 Privilegiu excepțional.
 Nenumărate adrese de recunoștință și distincțiuni.
 Preliminar gratuit.

Important pentru lăcățari și fauri.

Ciocan-barost patentat ce se poate mânia cu piciorul.
 Inventat de Schwartz & Comp. — Unicii fabricanți și vânzători:
Fabrica Solymos Testvérek Arad, Kőlcsey-u. 67.

Mare economisală de timp și ajutori lucrători, în propozițiune ieftin, se poate folosi ușor în oricare atelier. Celor cari se interesează la dorință li-se trimite catalog de prețuri cu explicații amănunțite gratuit. Cu stimă:
Solymos Testvérek, Arad.

Telefon 66-82

FISCHER TESTVÉREK

■ lustruitori de sticlă și fabricanți de oglinzi; ■
 ■ pictură specială pentru geamuri de biserică. ■

BUDAPESTA, VIII., Mária-utca No. 11.

Pregătim ireproșabil oglinzi, plăci, dulapuri și apărătoare pentru uși. Primim execuția conștiințioasă a oricăror lucrări din acest râm, apoi colorarea în sticlă ori mozaic a geamurilor de biserică, dormitoare, sufragerii, saloane, portale și porticuri.

== Mare depozit de sticlă în plăci. ==

Comandele atât din loc cât și din provincie se fac cu multă conștiințiozitate.

Telefon 66-82.

Atențiune!

SINGURUL INSTITUT DE ASIGURARE
 :: ARDELEAN ::

TRANSYLVANIA

Str. Cisnădiei 5. **SIBIU.** Str. Cisnădiei 5.

Recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile, etc. pe lângă premiul recunoscut de cele mai ieftine și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr. cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apaducte.

Prospecte în combinațiunile cele mai variate se trimit și se dau gratuit, ori ce informații în birourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Persoane versate în achiziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții foarte favorabile.

Atențiune!

INTREPRINDERE ROMĂNEASGĂ

MIHAI FLONTA

antreprenor de zidiri
Oradea-mare-Nagyvárad.
 Stabilimentul și cancelaria Pereces-u. 9

Primește: plănuierea și zidirea de biserică, școlăle, case notariale și a tot felul de zidiri private.

Magazin stabil de fabricate de ciment, comande se primesc.
 Magazin stabil de pietrii artificiale pentru morminte. Prospecte gratuit.

Cele mai bune

oroloage

— cele mai solide și cele mai după modă —
juvaericeale

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă chesășie de 10 ani și prețuri ieftine, liferează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreagă Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED:

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT. Notez că numai acela vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a cetit anunțul în Trib.) Corespondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

